Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوم : ساړهٔ بادونه

لیکوال : اسدالله غضنفر

خپروندوی : د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه

د خپرونو نومره : ۱

چاپ کال : ۱۳۷۱

چاپ ځای : شرکت پریس لاهور

چاپ شمیر : زر ټوکه

ساړه بادونه

(د لنډو کیسو مجموعه)

PROPERTY OF
ACKU
3084

اسد الله غضنفر

۱۳۷۱ لمریز

تړون

د خدای بخښلي مولینا
عبدالرحمن توخي په نوم چې
درست عمر یې د وطن او
وطنوالو په خدمت کې تېر
شو او په ډېر محرومیت یې
له وطنه بهر د هجرت په
حال کښې ساه ورکړه .

اسدالله غضنفر

فهرست

۱	سریزه
۲	څوك داسې نۀ كوي
۳	هغه سپین شی
٤	نهه بجې
٥	اشنا قبرونه
٦	د ليوه٫ سر
۷	راز
۸	ساړۀ بادونه
۹	د مور غم
۱۰	تیښتنه
۱۱	دوه ورونه
۱۲	ستنیدنه

بسم الله الرحمن الرحيم

سریزه

اسدالله غضنفر د افغانستان د جهاد او مقاومت د ادبیاتو یوه اشنا څیره ده . سره له دې چې د افغانستان د مقاومت په ادبیاتو کښې د شعر په پرتله د داستاني ادبیاتو اړخ د کمیت له پلوه کمزوری و ، خو په هغو کسانو کښې چې زموږ د مقاومت د ادب د داستاني اړخ د غنا له پاره یې بنسټیزې هلې ځلې کړې دي ، په دغو کسانو کښې د اسدالله غضنفر نوم په لومړنیو کسانو کښې راځي .

« ساړه بادونه » د ښاغلي غضنفر د لنډو کیسو لومړنۍ چاپي مجموعه ده ، دغه کیسې د

کمونستانو او دروس د ښکیلاك په وړاندي د افغانستان د مقاوم ملت د مبارزو او جګړو ، د دغو مبارزو په تودو شیبو کښي د را لویو شویو نسلونو او کرکټرونو ، د هجرت د چاپیریال د بیلا بیلو اړخونو او دا ډول د ځینو نورو پیښو په اړه موضوعات په داستاني ځولۍ کښي رانغاړل شوي دي . په دغو کیسو کښي د جهادي کرکټرونو رواني اړخونو ته دقیقه پاملرنه شوې ده او دا هغه هڅې دي چې زموږ د مقاومت په ادبیاتو کښي یا هیڅ پاملرنه نه ورته کیږي او یا ډیره لږه په پام کښې ساتل کیږي .

د اسدالله غضنفر « ساړهٔ بادونه » « د ناهید کتاب خپرولو مؤسسې » له خوا خپریږي او داسې خو د کتاب خپرولو د دغې مؤسسې د لومړني خپریدونکي کتاب ویاړ هم د دغې داستاني مجموعې په برخه کیږي .

ناهید د هیواد اتله لور ، د روس د یرغلګرو په وړاندې د افغاني مقاومت لومړنۍ شهیده خور او د شملې د شهامت په ځنګ کښي د پړونی د پت او غیرت سیاله ده .

« د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه » د آثارو د خپرولو له پاره هیڅ ډول مادي امکانات نه لري یواځې د یوې سپیڅلي افغاني او اسلامي جذبې او دافغانستان له فرهنګ او ادبیاتو سره د مینې ولولې دي کارته هڅولي یو . زموږ تونه هڅه به دا وي چې که وکولای شو د لومړي کتاب د خرڅلاو

له لاري د دويم کتاب د خپرولو له پاره متې راونغاړلی شو ، په دې لاره کښې د نورې هيڅ ډول کتې تمه نه لرو ، دا ځکه چې زموږ په چاپيريال کښې د کتاب له لارې ګټې وټې نشته ، دلته د ګټو لارې چارې نورې دي . خو اميد دی د ګرانو هيوادوالو مينه او خلوص راسره وي او موږ وکولای شو چې له « ساړه بادونه » وروسته نور چاپ ته چمتو اثار هم خپاره کړو .

په درنښت

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوك داسې نهٔ كوي

دا څوومه میاشت وه چې لهٔ كلي حال احوال نهٔ وو ورته راغلی . خورا خپه او پریشانه وو. پخوا به به یوه - یوه نیمه میاشت كښې د كور - كلي له حاله خبریدهٔ ، خو دا ځل یې انتظار اوږد شو . چې ورځ به تیریده اندیښنه یې سیوا كیده .

دهٔ تر بوږه پورته لهٔ یوهٔ ټیكدار سره كار كاوهٔ، ټیكدار د سړك پخول اجاره كړي وواو دهٔ ورته غټ كاڼي ماتول او وړول .ټیكدار د ورځې شپاړلس روپۍ تنخوا وركوله . لمر تیز و. تیز لمر او د كاڼو تاو یې رنګ تك تور كړی و . ټیكدار پرې مهربان

و. کار نهٔ پهٔ عذاباوهٔ خو دا چې لهٔ ډېره وخته را-
هیسې ورته د کور حال نهٔ و را غلی نو ډېر
مضطرب او پرېشان و .

پهٔ "پېښور-تورخم "سړك باندې هره ورځ
بېشمېره موټران ځي راځي .دهٔ به پېښور ته
تلونکي ټول موټران کتل او دهغو موټرانو به یې سر
پایه پورې ځارنه کوله چې د افغانانو به ور ښکاره
شول .

شپې ورځې همداسې تېرېدې ، نه چا ورته
احوال راوړ او نهٔ یې د لوېې لارې پهٔ موټرانو کې
پېژندوي کسان تر سترګو شول .

د زمري میاشت راغله . د دوي لهٔ ولایته د
ختکیو لارې را ورسیدې او چې پر لاره به تېرېدې
نو ځوټك به یې پر ځمکه کېښود کار به یې
پرېښود او پهٔ شېبو شېبو به یې موټر ته سترګې
نیولې وې . عجیبه دا وه چې پهٔ دا هومره موټرانو
کې یې شناخته سړی تر نظر تېر نهٔ شو . د موټر
شمال به پر مخ ځېپړه ورکړه او د لارې لهٔ دوړو او
ګردونو سره د خربوزو یو ځای شوي بوی به د
تخیل پهٔ نیلي سپور کړ .لهٔ غرونو ، دریابونو ،
الوتکو ، توپونو او ټېنکونو به ورتېر شو او د کلي
د پوټلن سړك پهٔ غاړې به د خپل کور دروازې ته
ورسیدهٔ... مور به ځو ځو ځله پهٔ تندي ښکل کړ ،
پلار به یې یوې پرېښوده او پهٔ منډه منډه به لهٔ
کروندو راغی ، د خور به یې لهٔ ډېري خوشحالۍ
سترګو ته اوښکې ودرېدې او کوچیني ورور به پهٔ

داسې حال کې چې په بيره بيره به يې د مور شيدي رودلې ، نا اشنا ميلمه ته په حيرت کتل ... بيا به يې په خيالونو کې يواځيني ورور ته کړه وړه جوړ کړل ،په غيږ کې به يې ټينګ کړ او مچکې به يې ځيني واخيستلې... چې د ټيکدار به ورته پام شول نو دده خواته به ورغی ، وبه يې ټوخل او د رنو سترګو له خوبه به يې را ويښ کړ .

ده به ډير ځله کار په نيمايي کې پريښود،څو روپۍ به يې په جيب کې واچولې ، ښار ته به لاړ او هوري به يې د خپلې سيمې مسافر لټول .

هيچا هم سم احوال نه درلود . د يوچا بل چا له خبرو تش دومره معلومه شوه چې په پسرلي کې د دوی کلي ته قوه راغلې او د لارې پر غاړه يې دوه کورونه ړنګ کړي دي. دې خبرې دده انديښنه لا زياته کړه ، ځکه چې ددوی کور د سړک پر غاړه و .

دا دوه کورونه به کوم -کوم وو؟ دا هغه پوښتنه وه چې دده ټول ذهن يې تسخير کړی و، خو ځواب يې ځکه ګران و چې ددوی له کلي څوک راغلي نه وواو نورو خلکو دده پلار نه پيژانده .

دا چې ولې ددوی له کلي خټکي نه وو راوړل شوي ، هم لاجوابه پوښتنه وه . ځينو به يوځه ويل او ځينو به بل څه .

يوه ورځ يوه مصروف سوداګر په اوږه لاس ورکيښود ورته ويې ويل :

ورور کيه ! هر څوک په خپلو خولو کې ډوب دي ، خپله غريبي دي ګوه که څوک شناخته راغلل خپله

به احوال در کړي . نور نو مهٔ ځان پهٔ عذابوه او مهٔ نور . اکثرو پوښتیدلیو به لهٔ خپله فکره ځواب را وویست :
سرکال اوبه لږې وې ، ممکن هلته ځنکي نهٔ وي شوي .
ــ ملخ ډیر پیدا شوي ، ستاسې کار به یې وران کړی وي .
ــ لارې ډیرې ګډې وډې دي ، څوك پهٔ اسانه نهٔ راځي .
ــ روسانو کښتونه خراب کړل ....
ددوی د سیمې مهاجر پهٔ بلوچستان او زاهدان کې اوسیدل، کله ناکله به یې زړهٔ وغوښتل چې کار پریږدي ، پیسې پهٔ پور ومومي او کوټې ته ولاړ شي، خو بیا به د نن سبا پهٔ تمه منتظر پاتې شو.
ګرمي ورو ورو کمه شوه ، خو ددهٔ غم لږ نهٔ شو .
دی لا د ځواب پهٔ لټه کې و. یوه ورځ ټیکه دار وویل :
پهٔ هفته نیمه کې به کهٔ خدای کول د کانو ماتولو کار ختم شي .
نور مزدوران د اینده ورځو پهٔ فکر کې شول خو دی بل فکر ته وزګار نهٔ و . دې لوی غم له ورو غمونو فارغ کړی و . د ټیکدار د کار ختمیدنې ته لا دوه ورځې پاته وې چې مازدیګر مهال د " زیرې " نه بار یو موټر ددهٔ مخې ته تیر شو . د زیرې موټرحاجي تورګل ورياد کړ .هغه به هم هر منی پیښور ته زیره راوړه . د حاجي د لیدو امید یې زړهٔ ته لاره وموندله . ډیر بې صبره شو او لهٔ ټیکداره یې اجازه وغوښتله . هغه وموسیدهٔ او ورته ویې ویل :
بچیه ! کار پهٔ نیمایي کې مهٔ پریږده ، زما کار خو بل څوك هم کولی شي ، مګر دا تا ته بده ده ، دا به دې عادت شي .

دهٔ ځواب ورکړ :
صيب ! تبه مې ده .
هغه ددهٔ د لاس نبض وکوت ، ويې خندل او ويې ويل :
خوښه دې ، زهٔ ستا دپاره وايم .
او بيا يې يو لسګون ورکړ . دهٔ د کور کلي د احوال اخيستلو دپاره ډير ځله رخصت غوښتې و نو ځکه يې دا دروغ وويل ، خو دروغو داسې وشرماوهٔ چې پورته يې نهٔ شواى کتلى ، لس روپۍ يې جيب ته کړې او بې سلامه بې کلامه د " بورډ " خواته رهې شو .
ټيکدار پسې غږ وکړ :
وا هلکه ! کابليه ! دې خوا وګوره ! خو دهٔ د بيرته کتلو قدرت نهٔ درلود هغه ور پسې ولاړشو راګير يې کړ او ورته يې وويل :
بچيه ! زهٔ خو د چا حق نهٔ شم خوړلى ، هن دا دوه روپۍ نورې هم واخله .
دى مخ پهٔ بورډ روان و ، کهٔ څهٔ هم ددهٔ هغوى ته شا وه خو داسې احساس يې کاوهٔ چې د کار ټول ملګري دهٔ ته ګوري او ورپسې خاندي.
د لر سترګې لهٔ خيبره افغانستان ته کتل.چې بورډ ته ورسيد پهٔ لر او خيبر يې يو ځغلنده نظر واچاوهٔ او بيا پهٔ بس کې سپور شو .
لهٔ بسه پهٔ "کابلۍ " کې کوز شو .د زيرې سوداګر يې پهٔ لس پنځلس منټه کې وموندل او حاجې تورګل هم ددهٔ لهٔ اټکل سره سم پيښورته راغلى و .
حاجي لهٔ اصله ددوى کليوال و خولس پنځه لس کاله پخوا يې ښار ته کډه کړې وه او دکلي نوى

زلمیان یې نه پیژندل ، مګر ده سبه پیژاند . حاجي یې په یوه کافي کې وموند او وروسته له روغبړه یې ځان ور معرفي کړ .

حاجي پیاده ته وویل چې یو بل چای راوړي او بیا یې له ده څخه د کار روزګار پوښتنې وکړې . ده ژر ژر ځوابونه ورکړل او د خپلو پوښتنو د کولو وخت یې وموندہ ، خو نه پوهیده چې له کومه ځایه یې شروع کړي . د رنګو کورونو سوال اصلي سوال و خو جرات یې ونه کړ ، د منفي ځواب د اوریدنې توان یې نه درلود ، خاموش پاتې شو . سوداګر پټه خوله و . ده د سوداګر سترګو ته کتل او هغه د پیالې په مینځ کې د چایو ډکې ته ، څه وخت نور هم تیر شو ، بې صبره شو او پوښتنې یې شروع کړې :

— د کلي احوال مو نه درلود ؟

— زوړ حال و .

— سږ کال ولې چا ختکي رانه وړل ؟

— روسانو په ټور کښې کروندې ورانې کړې .

— پلار مې زما په نامه لیک در نه کړ ؟

— نه .

— دا خو یې سستي کړې ده ، چې ولې ؟

— خط نه راوړل کیږي .

— ولې ، حکومت یې نه پریږدي !

— هو ، په لاره کښې ډیرې تلاشۍ وي .

ددې ځوابونو له اوریدو یې خپل مطلب تر لاسه نه کړ . د نیغو پوښتنو په فکر کښې شو . خوله یې [illegible] راټوله کړه ، شا یې راښکله خو پوښتنه یې

ونهٔ کړی شوه . حاجي د چایو غوړیونه ژر ژر کول ، پښه یې پوړوله او ساعت ته یې ژر ژر کتل .
دی پوه شو چې د حاجي بیړه ده او شاید ژر ولاړ شي . ځیل زړهٔ یې وغړاوهٔ ، خپل فکر یې وجنګاوهٔ او خپله اراده یې وهڅوله خو څه یې تري جوړ نهٔ کړل . ددروغو پوښتنې یې پیل کړې :
— دا ریښتیا ده چې پلار مې بل کور ته کډه کړې ده ؟
— زهٔ نهٔ یم خبر .
د زړهٔ دربا یې ډیره شوه . د حاجي ناکراره حالت او ځان ناخبر ښودلو یې حال بل کړ ، وارخطا شو ، د زړهٔ دربا یې راټه شوه خو ځان یې په غیرت کښې ونیو ، بله پوښتنه یې وکړه :
— چا راته وویل چې پلار مې سخت ناجوړ دی ، تهٔ خو یې د صحت لهٔ حاله نهٔ یې خبر ؟ !
— نه ، والله ما څهٔ نهٔ دي اوریدلي .
حاجي ناکراره معلومیدهٔ ، ددهٔ سره د هغه د وتلو ویره ډیره شوه . دهٔ ، دي نه پرته چې خبرې قطع شي ، خپلو پوښتنو ته دوام ورکړ :
— نو روسان چې راغلي وو ډیر تاوان به یې رسولی وي ؟
— حامخا .
— ډیره تباهي به شوې وي ؟
حاجي وموسیدهٔ ، یو ځل بیا یې خپل ساعت ته وکتل او ځواب یې ورکړ :
— هو ، نو .
— څو تنه به شهیدان شوي وو ؟
— والله پوره شمیر خو یې نهٔ دی معلوم . دومره نهٔ و .

لکه چې بس دغه دوه کورونه یې وران کړي وو . ډیر نهٔ وو شهیدان شوي . دا لږ لږ خو درمعلومه ده چې هره ورځ شهیدان کیږي. خدای به هر څهٔ اسانه کړي . دومره غم یې مهٔ کوه .

او پهٔ داسې حال کښې چې ولاړیدهٔ خپلو خبرو ته یې ادامه ورکړه :

ـــ اورې ! هر څهٔ د هغه پهٔ لاس کښې دي . خپله غریبي کوه . لهٔ ځانه حسن غمکش مهٔ جوړوه .

دی هم لهٔ حاجي سره غبرګ را ولاړ شو . پښې یې پوړېدلې . سم دریدلی نهٔ شوی . د هغو دوو کورونو پوښتنه یې نهٔ شوه کولی ، غبرګ لیمهٔ یې پوښتنې پوښتنې وې خو ژبه یې بنده وه . حاجي د خدای پامانۍ پر وخت ورته وویل :

ـــ زهٔ به پوره یوه هفته پهٔ پیښور کښې یم ، کهٔ دې پیسې میسې پهٔ کار وې غږ کوه ، اوس خو زما چیرې ضروري کار دی ځوك ګورم ، بیا به انشاالله سره ګورو .

حاجي د خدای پامانۍ لاس ورکړ او ځیني رهي شو . ددهٔ ژبه بنده وه . پښې یې پوړېدلې . ځان یې نهٔ ستوای تکیه کولی . درې لوی او یو کوچینی لحد یې لکه ځورونکي پیریان لهٔ سترګو نه لرې کیدل . د منفي ځواب تصور د ړنګو کورونو پهٔ باب د پوښتنې اراده پهٔ کښې وژلې وه .

حاجي روان شو خو ځو کامه یې لا نهٔ وو اخیستي چې مخ یې را واړاوهٔ ورته ویې ویل :

ـــ هلګه ! زهٔ یوه هفته وروسته روان یم . کهٔ دې

پلار یا کور ته څهٔ لیږي نو برابر یې کړه ، لهٔ خطه پرته هر شی ورم ، خو ګوره چې ډیر غټ یا دروند شی نهٔ وي . ګوره ، خامخا یې برابرکړه ، پلار مور خوشحاله ساته . د دهٔ پهٔ ذهن کښې امید پر ناامیدۍ غلبه وموندله ، جرات یې پیدا کړ او پهٔ داسې حال کښې چې حاجي ته یې ځان رساوهٔ ، لهٔ هغه د هغو دوو کورونو پهٔ باب پوښتنه وکړه .

حاجي وخندل او پهٔ داسې حال کښې چې دوباره یې د خدای پامانۍ لاس ورکاوهٔ ورته وویل :

— زوروره ته لا تر اوسه خبر نهٔ یې چې هغه خو د میرزاخان د زامنو کورونه وو بیغمه اوسه تاسو ته خیر خیریت دی . د خدای ساده !

پر دهٔ د امید او خوشحالۍ داسې جذبات خپاره شول لکه د چا چې واقعاً مړه را ژوندي شوې وي .

پهٔ ماښګه منډهي کښې د پیښور د مني د شپو خوندوره هوا چلیده . لهٔ رسټورانونو د هندي مستې موسیقي تیز اوازونه را تلل ، د شباب ویده شوی احساس یې پهٔ ټول قوت سره را ویښ شو او لهٔ دې نه پرته چې شاوخوا وګوري د سړک بلې غاړې ته یې د تیریدو هڅه وکړه .

هغه داسې ګامونه اخیستل لکه وزرونه چې یې کړي او د ځمکې د جاذبې قوت یې مغلوب کړی وي .

خو دی لا د سړک بلې غاړې ته نهٔ و رسیدلی چې د ریکشا سوې کریغه شوه . بریک یې دومره شدید و چې ټایرونو یې پر سړک دوه توري لیکې جوړې کړې . ډیر نژدې و چې ریکشا یې ووهي خو خدای

بچ کړ .

په هغه څو ثانيو کښې د جيل او جرمانې تصور د ريکشا د ډريور روحيه دومره ځپلې وه چې د عادت بر خلاف يې ، لکه څوك چې چا ته خوشامندې کوي ، په ځورا عاجزۍ ورته وويل :

ــ مړه ! څوك داسې نه کوي !!

هغه سپین شی

هغه سپین شی ، د دهٔ پر ذهن داسې خپور و ، لکه د لمر پهٔ غیاب کې ، چې تیاره پر دنیا خپره شي .

عبدالله به معمولي پوښتنې ته ، پهٔ ډیر زحمت ځواب ورکاوهٔ ، خو کهٔ به پهٔ کوڅه کښې هلکانو ورته وویل ، چې هغه سپین شی چیرته دی ؟ نو د دهٔ شونډې به موسکې شوې او بې لهٔ څهٔ سوچهٔ به یې سمدستي ځواب ورکړ :

- « هغه سپین شی مې پلار وړی دی راوړي یې ! »

او بیا به د دهٔ پر شونډو نرۍ موسکا د هلکانو پهٔ خندا کې داسې محوه شوه ، لکه شیبه ، چې د سحر

په پلوشو کې پوپنا شي .

نورو هلکانو به منډې وهلې ، لوبې به یې کولې او مشغولیدل به ، خو عبدالله به غلی ولاړ و . هغه ګول غوندې و . چې د ترور به وریام شو ، نو ویل به یې :

« یتیم دی ، یتیمان دغسې وي . »

او د مور به ورته ځینې وخت بې ارادې له خولې ووتل :

« په مور د خدای امر شوی دی » .

عبدالله به ډیرې کمې خبرې کولې - آرام به و . داسې به معلومیده لکه فکرچې کوي ، خو فکر یې نه شوای کولای . شاید چورت به یې واهه . آیا چورت وهلو ته یې ضرورت درلود ؟

مور ډیر ناراوه . د هغې یواځینی زوی و . جامې به یې د نورو ترجامو ښې وې . ښه ښکلې سدرۍ به یې اغوستې وه او د مغازې قیمتي بوټان به یې په پښو وو . په کلي کې صرف عبدالله داسې کوچنی و ، چې بایسکل یې درلود . ده چاته ، نه و ویلي ، چې بایسکل راته واخله .

ده هیڅ شی هم نه غوښتل . د دودۍ په خوړلو به یې صرف هغه وخت شروع کوله ، چې مور به ورته وویل :

خوره - زویه ! ډوډۍ سړیږي ! » .

کله ، چې مور د لاس وشی خرڅ کړ او عبدالله ته یې بایسکل واخیست ، نو عبدالله صرف هغه وخت بایسکل ته ورنږدې شو چې مور ورته وویل :

« بایسکل مې ستا د یاره اخیستی دی ، زده یې کړه ، پرې سپریږه ! » .

یوه ورځ سحر د معمول په شان عبدالله د مور په غوښتنه کوخې ته ووت ، مور سوړ اسویلی پسې ویوست او بیا په خپل کار لګیا شوه . دې ځای جارو کاوه ، چې د عبدالله غږ یې واوریده :

« ادې ! زیری مې دربانديې ، ماما راغی ! » .

مور یې دا دوه کاله خپل ورور نه و لیدلی . ورور یې پخوا طالب و ، خو اوس یې په لرې غرونو کې جهاد کاوه . دوه کاله د مخه یې ږیره نه وه ، خو اوس یې ښایسته یو موټی ږیره پر مخ وه . سپین پټکی یې په سر و . سپینې جامې یې اغوستې وې . ټوپک یې په اوږه و . مور د زوی خوشحالی داسې خوشحاله کړې وه ، چې تر هر څه د مخه یې ورور وپوښتو :

عبدالله څنګه وپیژندلې ؟

– په ډګر لوبانو ورویپیژندلم او بیا یې غاړې ته لاسونه را واچول نام خدا اوس غټ شوی دی .

د عبدالله مور غبرګې خوشحالی محسوس کړې . زوی یې ګرده ورځ د ماما څنګ ته ناست و ، له هغه سره یې مینه کوله . هغه د ماما څنګ ته خوشحاله ناست و ، خو د دې خوشحالی عمرلنډ شو . د قوې د رانګ آوازه خپره شوه او سبا ته یې مجاهد ماما بیا د سفر موزې په پښو کړې .

مور یې په زوی پورې د خاوند غم هیر کړی و . چې کله به پیژندویو ورته وویل :

- « ډېر غمونه مهٔ خوره ، ځان دې يو موټی کړ . د هرچا ساتندوی خدای دی . داسې خواران هم خدای ساتي ، چې پر مېنه يې سړی نهٔ دی پاتې - تهٔ لا بختوره يې . شکر باسه خدای زوی درکړی دی ، لوی به يې کړې ... »

دې ته به ژړا ورغله ، ويل به يې :

- « زهٔ د زوی غمو وخوړم . ما پهٔ دهٔ پورې هغه ځوانيمرګ هير کړی دی - ګوله بلا ده - لکه کوڼ هسې به درته ګوري نهٔ به پهٔ خپله خبرې کوي - نهٔ به د بل پهٔ خبره سم پوهيږي ... » .

کهٔ به عبدالله د مور د اوښکو دارې هم وليدې ، څهٔ خاص تاثير يې پرې باندې نهٔ کاوهٔ . د هغه اړيکې لهٔ نورو سره او لهٔ شاوخوا سره شليدلې غوندې وې . ډير لږ به داسې پيښيده ، چې عبدالله نوروته او بل څهٔ ته توجه وکړي . خو د مور به يې تل دهٔ ته پام و .

مور به تمامه ورځ د دهٔ څار کاوه . هغې پهٔ دې وجه نهٔ څاره ، چې بد کار به وکړي . نه - نه !! هغه کله هم بد کار نهٔ کاوهٔ . هغه اصلاً څهٔ کار نهٔ کاوهٔ . سهار به د چاپولهٔ ښځو وروسته تر هغو پورې ځای پرځای ناست و ، چې مور به ورته وويل :

« د باندې ووځه! لهٔ همزولو سره لوبې وکړه . »

او بيا به بې ارادې عبدالله را ولاړ شو د باندې به ووت .

عبدالله به د باندې لهٔ نورو هلکانو ګوښې چيرته ولاړ و . د هغو ځينې د لوبو تمه نهٔ کيده او چې وريام به يې شول ، نو پوښتو به يې :

- هغه سپین شی چیر ته دی ؛ او دهٔ به همیشنی ځواب ورکړ :

- هغه سپین شی مې پلار وړی دی راوړي يې !

یوه ورځ يې مور ، برنی مکالمه واوریده - اور پري بل شو زوی يې کور ته را وبالهٔ او داسې يې وژړل ، چې عبدالله يې هم لږ-لږ متوجه کړ . هغې ژړل او د درې کاله د مخه يو تصویر وریاد کړیدهٔ ، چې میړه يې ټوپك پر اوږه کړ او دې ته يې وويل :

- « نن دریمه ده ، چې وطن ته د روس لښکرې راغلې دي - غزا را باندي فرض ده . تا پهٔ خدای سپارم او کوچنی زوی پهٔ تا . »

او بیا د عبدالله پلار لهٔ کوره ووت سپین بیرغ يې پهٔ لاس کې و . د غازیانو مخې ته رهي و . درې کلن زوی يې د کور پهٔ دروازه کښې ولاړ و او پلار ته يې وويل :

- بابا زهٔ هم ځم !

پلار يې مخ راواړاوه ورته يې وويل : -

« زهٔ ژر را ګرځم . »

زوی يې بیرغ ته لاس ونیو - پلار يې پهٔ مطلب پوه شو ، ويې ويل :

- دا سپین شی هم راوړم .

او څو ورځې وروسته ، لهٔ دې سحره د دوی پهٔ کور د غم ماښام داسې راخپور شو ، لکه لمر ، چې لویدلی وي او جهان ټول ماښام - ماښام وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY OF ACKU 3084

نهه بجې

زه د دهٔ لهٔ نيولو ماښام خبر شوم تمامه شپه مې پهٔ انديښنه کې تيره کړه او سحر د وخته د اولسوالۍ مرکز ته ورغلم . د روسانو ليدل ډيره ګرانه خبره ده نو ځکه د شناخته ازبکستاني د ليدلو پهٔ تمه د پوستې مخې ته د ويالې پهٔ غاړه کيناستم .

لس - لس نيمې بجې به وې چې پهٔ نظر راغی ژر ور ولاړ شوم او پهٔ حال مې خبر کړ . هغه پوستې ته دننه کړم او يوهٔ روسي منصبدار ته يې وروستم . دهٔ منصبدار ته زما شکايت واوراوهٔ خو هغه صرف

سر وخوځاوه . څو شيبې وروسته - ازبکستانی ووت او دوه روسي عسکر راغلل . عسکرو تر مړوند ونيولم . يوې کوټې ته يې ننويستم او ور يې را پسې پورې کړ . تمامه ورځ په کوټه کښې يوازې پروت وم . لوږه تنده مې نه محسوسوله خو يخني ډيره زياته وه .

د شپې په نهه بجې يې له کوټې را بهر کړم او په يوه توره خونه کښې يې د هغه منصبدار مخې ته ودرولم چې سحر مې ليدلی و . منصبدار د ترجمان په مرسته له ما پوښتنې شروع کړې - د هغه پوښتنې عجيبه غوندې وې . راته ويل يې چې د کوم ځاى يی ؟ لوست ، ليک کولی شې کنه ؟ څو کلن يې ؟ څه شی دې ډير خوښيږي ؟ له څه دې بد راځي ؟ څومره جايداد لري ؟ پس له مرګه به څه کيږي ؟ او له مرګه ولې ويريږې ؟ د پلار څووم اولاد يې ؟ څه کار کوي ؟ ولې بې معلمی بل کار نه کوي ؟ د کوم مضمون او کوم صنف معلم يې ؟ او ...

ما د هغه ټولو پوښتنو ته ځوابونه ورکړل . بيايې راته - اشاره وکړه چې په کرسی کښينه . زه په کرسی کيناستم . څو لحظې وروسته دوو تنو عسکرو زما ورور راووست . ورور مې ډير وارخطا معلوميده چې په ما يې سترګې ولګيدې ژړا ورغله . منصبدار په قهر شو ، ميز يې په سوك ووهه او په روسي ژبه يې څه وويل . ترجمان مې ورور ته وويل چې مه ژاړه ، نن شپه څه درته نه وايي ، صرف څو پوښتنې کوي . دوی له ببري هم داسې پوښتنې

وکړي لکه چې له ما يې کړې وي . په آخر کښې يې ورته وويل :
- سبه اوس نو هغه هلك را وښيه چې پرون ماښام يې کله شينکوف - وتښتاوه او ستا د دوکان مخې ته تير شو ؟ ورور مې ژړغونی شو او ځواب يې ورکړ چې نه يې پيژنم .
دوی ماته مخ را واړاوه ، راته يې وويل :
- ورور دې هغه هلك چې تير ماښام يې ټوپك وتښتاوه ليدلی دی مګر نه يې راښيي ؛ نن شپه تر سهار نهو بجو پورې وخت لری ؛ ته بايد ورور قانع کړې چې سړی را وښيي . ، کنه ، ستاسو دواړو د اعدام حکم صادر شو ! په نهو بجو بايد اعدام شئ !!
زه او هغه يې دا ځل يوځای کړو . ځولنې يې را - واچولې کوټه نمناکه او ډيره سړه وه . د ويرې او يخنی په وجه - زما ټول بدن پوړيدو اود غاښونو کړچا مې دومره - ډيره وه چې عسکر راغی ؛ د لاس په څراغ يې کوټه رونه کړه او چې کله مطمئن شو نو پوزخند يې وواهه او بيرته ووت .
ورور ته مې وويل چې په څه يې نيولی يې او څوك درنه غواړي ؟ هغه سلګی وهلې او يوه - يوه خبره يې ترخولې وتله :
- پرون مې د مازديګر او ماښام ترمنځ يو سړی وليد چې ټوپك ورسره دی او منډې وهي . ما پدې وخت کښې د دوکان وريورې کاوه څو د پوستې له خوا ډيرې ډزې کيدلې او څو دقيقې د دوکان مخې ته ودريدم . زه لا ولاړ وم چې روسان راغلل ، زه يې

ونیولم او پوستې ته یې راوستلم . تیره شپه یې ډیر ووهلم چې سړی راوښیه څو ما څوك ورښوولي وای ؟

- ولې ، سړی تا ونهٔ پیژاندهٔ ؟

- نه ، زما هغه وخت ورته پام شو چې لهٔ دوکانه تیر شوی و او ماته یې شا وه .

ما پهٔ توره شپه کښې د ورور د ژړا غږ اوریدهٔ . دهٔ ژړل او نهٔ صبریدهٔ . ما هیڅ فکر نهٔ شو کولی . د تیرې ورځې پیښې مې پهٔ ذهن کښې تیریدې - را- تیریدې . کله ناکله به مې د اعدام شیبه سترګو ته ودریده . عسکر به مې ولیدل چې د اعدام لوري ته مې بیایي . تویکونه به مې پهٔ ذهن کښې را تیر شول چې میلونه یې زما پهٔ لور دي او هغه ګوتې به مې تر سترګو شوې چې ماشهٔ کشوي .

ما یو ناڅاپه د ورور ترغاړې لاسونه را حلقه کړل - او بې ارادې مې ورته وویل :

ته چرت مهٔ خرابوه ، شپه لا پهٔ منځ کښې ده خدای مهربان دی . خو هغه څهٔ نهٔ ویل . د هغه بدن ګرم و او لکه چې پهٔ یخ نهٔ پوهیدهٔ .

یو وخت مې کتل چه ور را خلاص شو . د لاس د څراغ رڼاد دوو تنو عسکرو پښې پهٔ نظر راغلې . چې پورته مې وکتل یو پهٔ کښې زما پیژندوی ازبکستانی و . د هغه پهٔ لاس کښې یوه کمپله وه . کمپله یې زما خواته را واچوله . ما هغه ته وویل :

« مونږ بې ګناه یوو - آخر ولې مو وژنئ ؟ »

- دهٔ ځواب راکړ : « صبر پهٔ کار دی . انسان باید

په هرحال کښي حوصله - وکړي » - ده بس همدا خبري وکړي او له کوټې ووت .

ما د ده د خبرو په باره کښي ډير فکر وکړ ، خو د امید تکی په کښي را معلوم نه شو او زړه مي ومنله چې د دي بې غیرته غلام په وس کښي څه پوره ندي . مګر زما له ده تمه نه پري کیده . ځکه تیره میاشت مې ده ته په پټه یو قرآن شریف ورکړی و او ډير را څخه خوشحاله و .

ما ته بیا سبا را په یاد شوه . ورور ته مې پام شو . هغه اوس غلی و . ورنژدي شوم او کمپله مې ورباندې واچوله . ببري له ځانه کمپله لري کړه . ما پوه کړ چه یخ به دي ووهي خو ده ځواب را نه کړ .

ببری د دولسو کلونو و او زه اته ویشت کلن وم . هغه لا ډیرو تجربو ته اړتیا درلوده اواجل یې نه شوای زغملی . زه پدې خبره ډير ځوریدلم چې دی ما دوکاندار کړی و - که چیرته ... د ویري ، خفګان او یوې مجهولې - ګناه احساس فکر کولو ته نه پریښودلم یو وخت مې ځان ته پام شو چې په سر مې ډير درد دی . د ببري سلګی غلې شوې وې . زړه راته وویل چې خبري ورسره وکړم خو بیا منصرف شوم . ځکه شاید هغه به ویده و او نه مې غوښتل چه را ویښ شي .

رڼا ورو - ورو را پیدا شوه . د کوټې په دیوال باندې وړه پنجره وه له هغې واوره را بادیده او داسې معلومیده چې تمامه شپه واوره وریدله .

ببری په تیاره کښي لړ-لړ را ښکاریده . هغه په

ځنګنو سر ایښی و . زه یې تنفس ته ځك شوم ساه یې آرامه او منظمه ایسته ما ګومان وکړ چې ویده دی . کمپله مې ورباندې سوکه واچوله خو هغه کمپله په سوك ووهله او بیایې په ژړا پیل وکړ .

زما ډیر پام ده ته و . صرف دې حالت په کراروالم چې دی آرام کړم . له تیرو څو ساعتونو را هیسې مې له ورور سره مینه بې انتها زیاته شوې وه . هغه ته مې وویل :

- ته مه ژاړه ، ته نه پوهیږې ، دوی یواځې تحقیق رانه کوي ، ویروي مو ، نه موو ژني ، ډیر مه وارخطا کیږه ! څو ببري تیره شپه دومره وهل - ټکول لیدلي و چې له دوی یې د رحم او خلاصون تمه نه شوای کولای .

رڼا نوره هم زیاته شوه . اوس می د ورور سترګې سمې لیدلې . په تیاره کښې چې به ببري ژړل او ما به په تصور کښې د هغه له سترګو د اوښکو را تویدل لیدل نو ليمې یې زما په خیال کښې سمې نه جوړیدلې د هغه د سترګو عکس به مې له حافظې ووت او تر ډیرو پورې به مې تلاش کاوه چې د ببري سترګې ترسیم کړم .

د ببري سترګې په دا یوه شپه کښې لویدلې او پړسیدلې وې . هغه ماته نه کتل . دیوال ته یې کتل او ژر- ژرېې ناړې تیرولې . ما ویوښت :

- تږی یې ؟ ده بې له دې چې راته وګوري ځواب راکړ :

نه ، ما بیا ورته وویل :

- ته چرت مه خرابوه ، زه ازبکستاني پوه کړی یم .
هسې مو ویروي . چې اشتباه یې رفع شي بیرته مو
پریږدي . د ده سترګې وبریښیدې ، د لومړي ځل د
پاره یې راته وکتل او ویې پوښتلم :
- هغه څه وخت تاته وویل ؟
- کله چه نیولم یې .
- ته دې د نیولو کیسه راته تیره کړه !
ما د خپلو نیولو کیسه ورته وکړه او په دروغو
مې د اوبکستاني د وعدې خبره وکړه . د ده په
سترګو کښې د امید ځلا زما د زړه تیارو ته هم
لاره وکړه او پدې ډول مې د احمقانه امید تتې رڼا
ته پناه یووړه . زما ټول حواس په دې حماقت
پوهیدل خو د ټولو لارو بندیدا یوه داسې لار راته
جوړوله چې ممکن ژوند بې له هغې لارې بې مانا شي .
ماته ژر سودا را ولویده چې هسې نه ده ته زما
او ازبکستاني مخکینی خبرې وریادې شي . خو ده
څه ونه ویل . ممکن هغه خبرې به یې هیرې وې او
یا به اصلاً ورته متوجه نه و . ده له څو دقیقو
سکوته وروسته راته وویل :
« لالا ، ما د دوکان کونجي د بوټ په تل کښې پټه
کړې ده ، فکر دې ورته وي . » ما « سمه » وویل او
خبرې ته یې په چورت کښې ولاړم .
رڼا نوره هم زیاته شوه . ما ساعت ته وکتل د
سحر اووه نیمې بجې وې . څو د قیقې بعد
ورخلاص شو اول یو روسی راغی او بیا هغه
ازبکستانی را د ننه شو ، سهارنۍ یې راوړه . ورور

مې ماته وکتل . ما ازبکستاني ته وویل :
- تاته ډیر امید لرو ! هغه غږ ونهٔ کړ ، روسي ورسره څهٔ خبرې وکړې او دواړه لهٔ کوټې ووتل .
د عسکر خاموشي ببري لږ څهٔ متغیرکړ . تر ډیرو پورې یې ماته کتل او بیایې پهٔ خوراك شروع وکړه .
ما د هغه د پاره څو ګولۍ ترستونې تیرې کړې .
تر ډوډۍ وروسته مې کمپله پهٔ سر واچوله او وروړته مې بهانه وکړه چې خوب راځي . ما نهٔ غوښتل چې دی د خپل ځان لهٔ دم پهٔ دم ډیریدونکي اضطرابه خبر کړم . څلور اتیا دقیقې پاتې وې .
ترکمپلې لاندې پهٔ تصورکښې نهو بجو ته ولاړم .
لهٔ ځان سره مې فیصله وکړه چې صرف یو خواهش به ځني کوم :
« پهٔ سر او مخ مې مهٔ ولئ ! .
سوچونو پهٔ مخه کړم د ګولۍ د پاره سینه مناسب ځای ده ، پهٔ تهر باندې لګیدل میړانه ده .
د مرګ پهٔ وخت باید سترګې پټې کړم .
دوه - درې دقیقې زحمت دی . مرګ څه دی ؟ مرګ یو مرموز حقیقت دی . مرګ پهٔ هرچا راځي . مرګ ډیر را لنډ دی .
د جند پهٔ باره کښې باید فکر، ونهٔ کړم . د روح پهٔ باره کښې فکر لازم دی .زهٔ روح یم او روح زهٔ یم .
دا مړ بدن څو لکه وتلی غاښ د هیسته اچولو او هیرولو وړ دی . څو ساعته وروسته به مې روح د پلار او مور ارواوې وګوري . ممکن هغوی خوشحاله شي چې زهٔ شهید شوی یم . بیا به لهٔ ارواوو سره

والوزم . آسمانونه به وګورم . آه خدایه ! په آسمانونو کښې هر څهٔ ناآشنا دي . پهٔ اسمان کښې تر اوسیدو دځمکې لهٔ احواله خبریدا خوندوره ده . زهٔ به‌ځمکه نهٔ هیروم . پهٔ ځمکه باندې به څهٔ تیریږي ؟ زامن به مې د مور څنګ ته ناست وي او حیران به وي چې هغه ولې ژاړي ، پهٔ هلکانو پسې به څوك راشي د باندې به یې یوسي ، خوشحاله به یې کړي . سخت ژمی دی . د پاتیا مراسم ډیر سخته دي . زهٔ به هره ورځ کوښښ کوم چې د کور - کلي احوال واخلم . ببری به هم راسره ملګری وي . ببري ته به مې مور ډیره خوشحاله شي . ادې چې مې مړه کیدله نو د دهٔ نوم یې دوه - درې ځلې واخیست او بیایې کلمه وویله او ساه یې ورکړه . آه ! د ورور بدن به مې چیرته پروت وي ؟ پهٔ واورو کښې پروت دی . پهٔ وینو لړلی دی . غوښې یې خاورې کیږي . هډوکي یې توریږي ، دوړیږي او ورکیږي . د هغه روح نه شم احساسولی اف ! دا نهٔ شم زغملی چې د هغه بدن دې نهٔ وي . هغه زهٔ لهٔ رنګه پیژنم او د هغه روح ته لا پدې دنیا کښې ډیر کلونه پاتې دي چې ځانګړې نخښې پیدا کړي . هغه پهٔ ډیر بد عمر مړي ...

پهٔ ستونې مې درد دی ، تبه مې ورو - ورو ډیریږي . ... یو لوړ غر دی . ډیر لوړ دی . د غره پهٔ یوه هسکه ډډه باندې نهٔ د کوزیدلو لار شته او نهٔ د ختلو . شي لاس ته مې خورا ژور ګړنګ دی . ببری

را سره ملګری دی . د هغهٔ پښه وسنوځیده . نیم خوړنده دی . هغه چیغې وهي او زما لاس یې ټینګ نیولی دی . ما کیڼ لاس پهٔ یوې تیزې پورې ونیو خو تیزه هم لهٔ خپله ځایه را خطا کیږي .
دره ډیره ژوره ده ... پهٔ همدې وخت کښې مې چیغې کړې او لهٔ خوبه را ویښ شوم . ببری حیران – حیران راته ګورې خو زهٔ ژر ورته وایم : پهٔ خوب کښې ودار شوم . هغه خپلې شونډې زبیښي اودواړه لاسونه یې د ورنو پهٔ منځ کښې نیولي دي .
زما تبه ده ، پهٔ سر مې خورا ډیر درد دی . ساعت ته ګورم : پنځه دیرش دقیقې پاتې دي . پهٔ پوزې ، غوږونو ، مخ ، ټټر او د سر پهٔ کاسې باندې جدا ، جدا لاس را تیروم کاشکې ممکنه شي چې د ببرې پهٔ بدن هم لاس را تیر کړم او د وجود موجودیت یې لمس کړم .
لهٔ کمپلې مې سر را بهر کړ . ساعت اته بجې او دوه څلویښت دقیقې وې . د کوټې د رڼا پهٔ خیر مې پهٔ ذهن کښې هم رڼا راغله او دهٔ ته مې وویل :
– د تحقیق پهٔ وخت کښې څوک وروښیه .
– ما څوک ندي لیدلي ، زهٔ څوک وروښیم ؟
– معصوم مجاهد وروښیه . هغه نهٔ شي نیولی . پهٔ جبهه کښې دی .
– دوی وایي چې د ټوپک تښتونکی هلك دی .
معصوم خو لوی سړی دی .
– دوی معصوم څهٔ پیژني چې لوی دی که وړ ؟
– کهٔ ور معلوم شو .
– د معصوم تر پیژندلو پورې لا وخت شته .

- سمه ده .

دا ځل مې د امید رڼا واقعاً هم محسوسه کړه او له څهٔ نوره سوچه وروسته مې ببري ته وویل چې وزګاره مهٔ کېنه ، د تحقیق تر شروع پورې کلمه شریفه وایه .

نهو بجو ته څلور دقیقې پاتې دي . زهٔ او دی دواړه کلمه شریفه وایو ، خو زما فکر د هغو بوټونو آوازونو ته متوجه دی چې له بیرونه راځي . د ګامونو آوازونه مې زړهٔ دربوي او د اطمینان تته ډیوه پوړوی . زهٔ مې ورور ته وایم :

- ګوره ، ورته وایې به چې ورمه شپه وارخطا شوم نو ځکه مې د سړي نوم نهٔ شوی سنودلی . دروازه خلاصه شوه . څلور تنه عسکر را ننوتل . مونږ دواړه یې پهٔ مخه کړو . زما او د ببري د دواړو پښې پوړیږي . زهٔ هغه ته وایم : ځان پهٔ غیرت کښې ونیسه ! پهٔ حقیقت کښې هغه ته نهٔ وایم بلکې ځان ته وایم . واوره پهٔ شدت اوري . زما غاښونه له ډیره یخه پهٔ یو بل بې اختیاره لګیږي . د مستنطق د خونې د باندې یې زهٔ ودرولم او دی‌ېد ننه وروست . زهٔ پهٔ پښو نهٔ شم دریدلی او عسکرو یې تر مړوندوونو نیولی یم شیبه نیمه وروسته یې ببری را وایست .

هغه دوو عسکرو تر تخرګونو نیولی دی . د دهٔ ماته پام ندی خو زهٔ ورته ګورم . زهٔ یې هم وروستم . د بیګني سړي مخې ته ولاړ یم . هغه را-نه پوښتنه کوي : آیا د شپې دي ورور قانع نهٔ کړ

چې سړی را وښیئ ؟
- هغه ماته سړی را وښوده او ویل یې چې ورمه شپه مې هم له ډیرې وارخطایئ د سړي نوم نه واخیستی .
- ښه ، لطفاً ووایه چې کله شینکوف چا ښتولی دی ؟
- معصوم نومې هلك ښتولی دی . (د ټوپك ډزې اورم چې له بیرونه راځي) .
- د کوم کلي اوسیدونکی دی ؟
- د زرغون کلي .
- د پلار نوم یې ؟
- محمد نظر .

خو د ځوابونو په پای کښې وایي چې تاسو دروغ وایاست . دواړه باید في الفور اعدام شئ !
دوو تنو روسانو زه هم له تخرگونو نیولی یم او بیایي مې . زه په خپلو پښو نه شم تللی ، خو له ډیرې غصې ورته وایم : ما پریږدئ - په خپلو پښو ځم ! هغوی راته بد - بد گوري زما په مطلب نه پوهیږي .

زه یې یوې چاردیوارۍ ته وروستی یم . د دیوال بیخ ته په واورو باندې یو مړی پروت دی . گیڼه یې را معلومیږي چې په وینو سره ده . زه ببری پسې غواړم - هغه په واورو - باندې ناست دی . پلتۍ یې وهلې دي . لاسونه یې په واورو کښې دي ښکته گوري .

عسکرو ببری را ولاړ کړ . مونږ دواړه یې په

جدا - جدا کرسیو کینولو لاسونه او ښنې يې په کرسۍ پورې ټینګ - ټینګ را وتړل . زه او دی يې له يو بله لرې کړو زمونږ کرسۍ يې دیوال ته تکیه کړې . مستنطق را پیدا شو . دواړه يې معاینه کړو . زمونږ د بدن د حرارت درجه يې یاداشت کړه او څو دقیقې کیږي چې نیغ - نیغ راته ګوري . زه کوښښ کوم چې د سترګو له لارې زارۍ ورته وکړم .

مستنطق اوس زمونږ له معاینه کولو لاس واخیست . عسکر تیارسی شول . د ټوپکو خولې يې راواړولې . ترجمان یو - دوه ... وایي او مستنطق له وخته استفاده کوي ، بیا مونږ ته را نژدې کیږي ، راته ګوري ، معاینه کوي مو او دا دی را څخه لیرې شو .

شپږ وویل شول ، ما سترګې پټې کړې او صرف دا اوس را په یاد شول چې ما باید خواهش کړی وای چې په سر او مخ مې مه ولئ . خوکار ترکار تېر دی .

زه د ټوپکو ډزې اورم او احساس کوم چې په ما مرمۍ نه لګیږي . ډزې جارې دي . زما چپ مړوند لږ څه ګرم شو . ورو ، ورو بې حاله کیږم . داسې احساس کوم چې په زړه کښې هوښیار یم . زه له شاوخوا جدا کیږم . زه غم هیروم ، زه سبادې هیروم ، له زمان او مکانه لرې یم او له دردو لذت سره ناآشنا شوم ... خو زما په بدن کښې یو ډیر پټ شی لا ژوندی دی ...

زهٔ پهٔ هغه کوټه کښې پروت یم چې د اعدام شپه مې پکښې تیره کړه . ببری هم پروت دی . زهٔ دلته کله راغلی یم ؟ زهٔ دلته چا راوستی یم ؟ زهٔ ببري ته ګورم ، هغه چت ته ګوري او سترګې ړیوي . رشتیا پهٔ یو لاس مې ډیر درد دی . یو لاس مې دروند دی . یو لاس مې تړلی شوی دی . پښې مې را ټولې کړې او د ببري را پام شول . ببري لا څه نهٔ دي ویلي خو زهٔ ځنې پوښتم : څنګه یې ؟ د هغه آواز اورم چې وایي : « سنهٔ یم » .

د کوټې دروازه خلاصه شوه . دوه کسه راننوتل . مالهٔ ویرې سترګې پټې کړې . « ولاړېدلی شې » دا غږ اشنا دی ، سترګې مې رونې کړې – ازبکستانی مې سرته ولاړ و . هغه لاس راکړ او راولاړ شوم . ببری مې پهٔ څنګ کښې دی او لهٔ کوټې راوزو .

ازبکستانی راته وایي : چې زیری درکوم – خلاص شوئ ! خو ما نه شوی منلی ، زهٔ او ببری لهٔ هغه سره لهٔ پوستې ووتلو او د باندې مې ورته وویل :

دا څهٔ کیسه وه ؟ هغه شاوخواته وکتل او بیایې سوکه راته وویل : ستاسو مستنطق لهٔ دې سره علاقه لري چې د مرګ پهٔ وخت کښې د انسان روحیات معلوم کړي . کهٔ څهٔ هم هغه ویلي وو چې پهٔ سر او ټټرې فیر مهٔ کوئ – چې د بې ګناه خلکو د مرګ احتمال کم شي – مګر بیا هم باید شکر وباسئ چې ژوندي خلاص شوئ .

ما ورته وویل : مونږ یې صرف د دې د پاره نیولي وو ؟ دهٔ ځواب راکړ : نه ستاسې ورور یې

پدې خاطر نیولی و چې د کله شینکوف تښتونکی وروښیئ او په اوله شپه یې ډیر وواهه ، خو په سحر یې معلومه شوه چې د کله شینکوف تښتونکی وژل شوی دی ، او مړی یې د پوستې شاته په یوه کنده کښې پروت دی .
ما څکه منصبدار ته وروستلئ چې ګوندې اوس به ورور در خلاص کړي خو هغه تاسې یوه شپه د خپلې څیړنې او تجربې د پاره معطله کړئ . ما ورته وویل : - زما لاس لکه چې مات دی ؟ ده وویل : شکر وباسه چې نور روغ یې او ورور خو دې د خدای (ج) په فضل بیخي سبه دی . ببري ویوښت :
- په پوستې کښې هغه مړی د چا و ؟ ده ووې د ټوپك تښتونکي و . هغه اجازه وغوښتله او پوستې ته ستون شو . له پوستې سل - سل و شل متره لرې په یوه کنده کښې د هغه هلك مړی پروت و ، چې مونږ په پوسته کښې لیدلی و . د هغه په ملا ګولۍ لګیدلې او تر ګیډې را وتلې وې . پښې او لاسونه یې کاږه - واږه و . ما ببري ته وویل :
- چې لاسونه او پښې یې سمې کړه . هغه کوښښ وکړ خو سم نه شول . د هلك جامې شنې وې . توره کورتۍ یې په ځان کښې وه . د کورتۍ تخرګونه یې پرې و ، په تندي یې شین خال و . تور ویښتان یې په سپینو واورو کښې بریښیدل . سترګې یې نیمګښه وې .

(c) kitabtoon.com: The Digital Library

اشنا قبرونه

چیرته چې په ګونګی ناست و، د هغې برنډې
څنګ ته زما د تګ راتګ لار وه . دا برنډه د کچه-
ګړۍ په شمالي اړخ کښې واقع ده . ما ته يې اصلي
څښتن نه دی معلوم، خو هغه وخت د ګونګي په
تصرف کښې وه . د برنډې مخې ته لږ څه وړاندې د
مهاجرو هدیره ده . د کچه ګړۍ دې اړخ ته کورونه
نه وو او په همدې وجه د تلو راتلو دپاره ښه
مناسبه ګوښه وه .

زه ددې کمپ له خلکو سره نه پیژنم خو ددوی
په هدیره کښې درې داسې کسان ښخ دي چې اوس

مې هم نهٔ هیریږي او خیالونو - خوبونو ته ډیر راځي . پهٔ دې درې کسانو کښې یو ګور د یو بې کسه او ناشناسه افغان دی . هغه مازدیګر چې یې دا سړی ښخاوهٔ ، زهٔ د معمول غوندې لهٔ خپله کاره راتلم او د هدیرې څنګ ته تیریدم . پهٔ هدیره کښې ډیر اولس را ټول و . د خلکو ټول ته ورننوتم . چا راته وویل چې دا سړی نن سحر پهٔ پاخه سړک باندې موټر وواهه او ځای پر ځای یې وواژهٔ . مړی تر اوسه پورې لهٔ پولیسو سره و ، خو ورثه یې معلومه نهٔ شوه او لهٔ ناچارۍ یې مونږ ته د تدفین دپاره را وسپارهٔ . زهٔ د مړي کټ ته ورنږدې شوم د مخته ولاړو کسانو لهٔ شا مې غاړه ورهسکه کړه .د مړي پر بدن څادر غوړیدلی و . نور نهٔ ښکاریدهٔ . یوازې پښې یې لوڅې وې . د پښو تلې یې تکې زیړې اوښتې وې . تر کټ لاندې یې تور سلیپر بوټونه پراته وو . یو سپین ږیري ته یې څنګ لوري وویل :
"دا بوټونه هم ددهٔ دي .

سلیپر تازه رنګ شوي او دوه ځایه پینه وو . زهٔ هلته څو شیبې ودریدم . د ځینو کسانو چې ماته را پام شو او نابلد ورمعلوم شوم نو لاره یې راکړه او ګواکې پهٔ پټه خولهٔ یې را څخه وغوښتل چې د مړي مخ وګورم ګوندې ویې پیژنم . کهٔ څهٔ هم دا زما اخلاقي وظیفه وه او باید لیدلی مې وای خو د مړي لهٔ مخه مې څادر پورته نهٔ کړ او د خلکو لهٔ منځه مې د را وتلو تکل وکړ . د را وتلو پهٔ وخت مې لهٔ چا ویوښتل چې سړی ځوان دی کهٔ زوړ .

هغه راته وویل :
چې زلمی دی .
پهٔ هغه شپه د ځوانیمرګ د زیړو پښو اوږو سلیپرونو تصور را ګډ وډ کړ . پهٔ هغه شپه زما پهٔ بې شمیرو پښیمانیو یوه بله پښیماني هم اضافه شوه .دې شي ځورولم چې ما یې ولې حتی د مخ لهٔ لیدلو سره هم دلچسپي ښکاره نهٔ کړه .
سحر چې بیا کار ته تلم او هدیرې ته ورننږدې شوم نو سترګې مې وار د واره د دهٔ پهٔ ګور ولګیدې . د ګور خاوره لا نمناکه وه او تور بخونه معلومیده . څو شیبې یې د قبر خوا ته ودریدم . دوعا مې ورته وکړه . پهٔ هغه وخت به ګونګی د برنډې سیوري ته ناست و. ګونګی د خپلو مخصوصو اوازونو او اشارو پهٔ ذریعه و غوښتل چې ما ته د نوي ګور پهٔ باره کښې څهٔ ووایي . ددهٔ زړه وچې ورسره کښینم ، خو ما داسې ونهٔ کړل . یو خو ناوخته و او باید کار ته تللی وای او بله دا چې خدای شته لهٔ ګونګي مې لړ لړ ورتې کیدهٔ . هغه ناجوړ و او ورو ورو به ټوخیدهٔ . د کمپ ځینو ماشومانو به چې دلته نژدې لوبې کولې او لهٔ ګونګي سره یې ورانه وه ، کله ناکله را ته ویل :
" یی ! یی ! دهٔ ته مهٔ ورنژدې کیږه ، دی سل دی .
" ما هم پهٔ ګونګي باندې د مسلول ګومان کاوهٔ او دماشومانو خبره مې ځکه زړهٔ منله چې هغو ضرور لهٔ خپلو مشرانو اوریدلې وو . پهٔ اوله کښې لهٔ ګونګي سره زما اړیکې کوچنیانو ته بې معنی

ښکاریدې . هغوی ته ګونګی بوډا لیونی هم ښکاریده او دده د لیونتوب د اثبات له پاره یې پوښتنه را نه کوله چې ته پوهیږې دا بوډا ولې د غرونو خواته ګوري ؟ چې ما به ورته وویل، زه نه پوهیږم ، نو دوی به په خندا - خندا کښې را ته وویل : دی له برنډې وطن ته ګوري .

ما به سحر او مازدیګر دلته ګونګی ، هدیره او ماشومان لیدل . زه سوکه - سوکه له دې حالت سره عادت شوم چې دا درې واړه د یو مثلث درې کونجونو ته ورته دی او د هدیرې د وجود غونډې دلته په دې مثلث کښې ګونګی او کوچینیان هم لازمي ټوکې دي .

ماشومان د ژوند په خیر سر تر پایه ناارامه وو او زور به یې ټوله فضا نیولې وه . خو ګونګی به خاموش و. ډیر لږ خوځیده، ورو- ورو به ټوخیده او له برنډې به یې د لویدیځ لور ته کتل . ګونګی تقریباً د مړو او ماشومانو تر منځ یو منځنی حیثیت درلود. دی دژوند او مرګ په برید کښې یو بې اعتباره مزی و.

کوچینانو د ځان له پاره بوډا یو مهم خنډ باله. دلته د کمپ له خړو خیمو، تنګو کوڅو او وړو غولیو څخه را دې خوا ، ارت او لوی میدان د لوبو دپاره خورا خوندور ځای و. په دې ګوشه کښې نه لویان او مشران وو چې دوی له لوبو منع کړي او نه هم هغه غم لړلي څیرې ، چې شاید غم انګیزو نظارو به یې د دوی په زړونو کښې شکونه پیدا کول . په میدان کښې له بوډا پرته د ماشومانو دپاره بل مشکل نه و . ګونګي له دوړو بد منل او په پوټلن

میدان لوبې خو ضرور ډیرې دوړې جوړوي . بوډا چې به له کوچینیانو په تکلیف شو نو د غرب له خوا به یې مخ را واړاوه او تر ډیره پورې به دوی ته زونګیده .

یوه ورځ په مثلث کښې د معمل خلاف خاموشي وه . ماشومانو میدان نه ویری ایښی ، خو لوبې یې بس کړې او غلي وو . بوډا هم له خپل پخواني ځایه خوځیدلی او د برنډې له بلې څنډې یې لویدیځ ته کتل . له ماشومانو مې پوښتنه وکړه چې څه کیسه ده . دوی د بوډا له لاسه شکایت وکړ چې هسې بیځایه په قهر دی . "سرې" په کاڼو وویشته او چې بوډا پسې ولاړ شو ، دې د کور خواته منډه کړه خو په لاره ویرتله ، خوله یې وینې شوه . بوډا هغه پریښوده ، زموږ خواته راغی . زموږ څه ګناه ده ؟ وهلی چا دی او کنځلې چا ته کوي ؟ اوس که د "سرې" له کوره څوك راشي هغه به هم موږ سپکوي .

ما وویل :

سره کومه یوه ده ؟

دوی ځواب راکړ :

" هغه چې سترګې یې شنې دي ...،

چې ګوډۍ ورسره وې ... ، چې زیړ ویښتان لري ... ، چې ... ،

ما ته "سره" را یاده شوه . دا به د شپږو - اوو کلونو په عمر وه ، خو ډیره شوخه او په عین حال کښې محجوبه ماشومه وه . ګوډۍ به یې همیشه په غیږ کښې وه . یوه ورځ مې پوښتنه ځنې وکړه چې نجلۍ د کوم ځای یې ؟ دا اول وشرمیده ، خو

وروسته یې ځواب راکړ :
" زهٔ د کابل یم . ګوډی مې هم د کابل ده . ګوډۍ مې ما ته ماما لهٔ کابله راوړې ده . دا د کابل ګوډۍ ده . دا مې ماماجان ماته راوړې ده .
" ما بیا وپښتله چې کابل چیرته دی ؟ دا شیبه نیمه غلې وه . بیا یې د لویدیځ لورته مخ واړاوهٔ ، د خیبر غرونو ته یې لاس ونیوهٔ ، ویې ویل :
" ها خواته . لیرې دی .
" ما ددې د څورولو دپاره وویل :
" د کابل ګوډۍ خو خرابې وي ! "
مګر دې ته زما خبره ډیره بیځایه ښکاره شوه .خپلې سترګې یې پورته کش کړې او ویې ویل :
" اوهو ! د کابل ګوډۍ ښکله خرابې وي !."
سبا سهار بیا هغه میدان واو هغه لوبې د کوچینیانو شور ماشور ټوله فضا پهٔ سر اخیستې او د پروني خپګان نخښه نهٔ وه . د بوډا ماته را پام شو . هغه د همیشه غوندې د قبلې لورته مخ اړولی او خاموش ناست و.
ماشومانو چې ولیدم نو هر یوهٔ جلا-جلا مخاطب کړم او راته ویې ویل :
"ای ! ای ! "سره" هاغه ده ! "سره" دا ده ! "سره" نن د خپل لقب غوندې لا ډیره سره شوې وه .ځان یې پریولی و. جامې یې پاکې وې . ګوډۍ یې هماغسې پهٔ غیږ کښې ټینګه نیولې وه. ما ماشومانو ته نصیحت وکړ چې بوډا مهٔ خپه کوئ او کهٔ یې خپه کړئ نو ښیرا وې به درته وکړي . ګورئ غاړې به

مو بندي شي ! ... بيا بوډا ته ورغلم ، هغه چې زه ولیدم ، نو شونډې يې له خندا بيرته شوې . له ماشومانو راضي غونډې و او اشاره يې راته وکړه چې کښينه ؛ څو ما پوه کړ چې کار لرم او اجازه مې غوښتله .

زه به د معمول غونډې په هغه لاره تلم راتلم. د ماشومانو سحرني او مازديگرني لوبې او د بوډا توخل او لويديځ ته کتل جاري وو. هديره ورو- ورو لوييده . د بيکسه ځوان د کور شاوخوا ته نوي قبرونه جوړ شوي او هغه لکه د ژوند په اختتام کښې چې تنها و، تنها نه و. د بوډا ورځ په ورځ کمزوريدا او د هديرې لوييدا ، د لارې د سر په مثلث کښې د مرگ ترانه غږوله . زه اوس بوډا ته تر پخوا هم لږ ورگرځيدم .د هغه نظرونه به د لويديځ په غرونو کښې ښخ وو او لارويو ته يې چندان نه پام کيدل . ماشومانو اوس گونگی نه ځوراوه هغوی پر ما باندې د بوډا د خپل او خواخوږي گومان راغلی و، دوی به هر يوه جلا-جلا د گونگي په باب معلومات راکول :

"زه گونگي ته څه نه وايم ... پلاني پرون په بوډا پورې وخندل ... ما گونگي ته اوبه راوړې ... گونگی اوس له موږ نه خوشحاله دی ...

" ما به د ماشومانو خبرې په دقت اوريدې او له دوی به مې د خوښۍ څرگندونه کوله .

يوځل څو ورځې سر په سر "سره" رانغله. ما له ماشومانو د سرې پوښتنه وکړه . هغوی راته

وویل : چې "سره" ناجوړه ده . څو ورځې نورې تیرې شوې . زهٔ مازدیګر مهال لهٔ خپله کاره راتلم او چې هدیرې ته ورسیدم د همیشه غوندې مې دوعا وکړه او دبیکسه زلمي ګور ته مې وکتل .زهٔ لا ډیر نهٔ وم را تیر شوی چې ماشومانو را نارې کړې "هاغه د "سرې" قبر دی ! "سره" مړه شوه ..." ما بې ارادې ګورستان ته وکتل او نوی کوچینی قبر مې ژر پیدا کړ . د کوچینانو سره مې خبرې ونهٔ کړې . بوډا ته ورغلم . د هغه پهٔ سترګو کښې اوښکې ډنډ شوې او د هدیرې خواته یې اشاره وکړه .

دې نه وروسته به ما ماشومانو او بوډا ته نهٔ بلکه هدیرې ته ډیره توجه کوله . د "سرې" قبر به پهٔ ژور غم کښې ایسار کړم او لهٔ دنیا به مې زړهٔ تور شو . اوس پهٔ هدیره کښې دوه داسې قبرونه وو چې د خاوندانو یاد یې ډیر ځورولم ، څو د یوهٔ مې هم حتی نوم زده نهٔ و .

یو وخت داسې راغی چې بوډا د کښیناستلو حوصله لهٔ لاسه ورکړه . تر ملا لاندې به یې څادر غوړولی او باندې پروت به و. ددهٔ مکررې پریوتنې تشویش را پیدا کړ اخر یو ځل د برنډې خواته وروګرځیدم او د صحت پوښتنه مې ځنې وکړه . دهٔ سر ته لاس ونیوهٔ او پهٔ اشاره یې پوه کړم چې سر یې چکر خوري او پهٔ ناسته پهٔ عذا بیږي .

زهٔ به هماغسې تلم اوراتلم . ماشومانو به لهٔ بوډا نه لیرې لوبې کولې او د دوی لهٔ پښو را ولاړې دوړې به تر بوډا پورې نهٔ را رسیدې . ګونګی به پهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

برنده کښې په چپ اړخ پروت و . د لمر پریواته لور ته به یې کتل او هدیره لکه د مهاجرو کمپ ورو- ورو لوییدله .

یو مازدیګر د همیشه غوندې دګورستان په لاره راتلم . په هدیره کښې ګڼ خلك را غونډ وو او یو مړی یې ښخاوه .

څه شیبه وروسته پوه شوم چې خلك دا ځل په ګونګي باندې خاورې اړوي .

ګونګی که څه هم ډیر پخوا د مرګ په بوله ولاړ ؤ خو زما زړه دا نه منله چې دی دې په تورو خاورو کښې پروت وي او غرب ته دې نه ګوري .

ما په لحد کښې د وروستي ځل د پاره ورته وکتل او هلته مې هم د حیرانۍ سره ولیدل چې مخ یې د لویدیځ خواته اوښتی دی . له یوه ځنګ لوري مې وپوښتل چې عجیبه ده ، ده به ژوند هم لویدیځ ته کتل او اوس هم لویدیځ ته ګوري ! هغه وویل :

« ګونګی خواره کی پردیسۍ ډیر ځوراوه او مونږ یې یوه کړې وو چې هغې خواته لیدل یې څه ناڅه کراره وي . خو خلك د هر مړي مخ قبلې ته اړوي او دا یوه شرعي چاره ده .

زما په تصور کښې لا اوس هم ګونګی هغسې ګوري او یو ډول تسل مې زړه ته لاره کوي ؛ خو له بې کسه ځوان سره ناځواني مې لکه د هغې نجلۍ یاد چې اوس له خپلې ګوډۍ ، د خپل کابل له ګوډۍ بیخي ډیره لیرې ده ، سخت ځوروي !

۱۳٦٤ ، پیښور ، مرشدآباد

د لیوهٔ سر

د « دُران » پلار کهٔ څهٔ هم ډیره زمکه لرله او
گذاره یې سنه وه خو غران ته به یې څلور غوټې
وراچولې وې او میلمه یې کله چا پهٔ کور نهٔ و لیدلی .
د پیرو اکا پهٔ هکله داسې ویل کیدل چې د کلي تر
خان هم ډیرې روپۍ لري مگر څرنگه چې شوم
سړی وو او د ننگ جنگ نهٔ وو نو د چا سترگه ځنې
نهٔ کیده او خان دی پهٔ هغه بډایانو کښې نهٔ
حساباوهٔ چې سیالي او رقابت ورسره وکړي .
خان سربیره پردې چې ډوډۍ مار او غیرتي
سړی و ، د سنگارونو او میلو هم ډیر شوقي و . پهٔ

ژمی به چې واورې کوټې شوې نو د ده به بیا په کور کښې طاقت نه کیده . کرې ورځ به یې په سنکار تیروله .

له ورځو یوه ورځ خان ته په ژمي له کندهاره داسې میلمانه راغلل چې هغوی هم د سنکار سره شوقیان وو . خان اسونه ورته برابر کړل او د سنکار ملګري یې کړل .

دوی ټوله ورځ د مارغانو سنکار وکړ خو مازدیګر د راتګ په وخت یو اجل نیولی لیوه مخې ته ورغی چې د مشر میلمه په مردك ولګیده او ځای پرځای مړشو . مشر میلمه د لیوه سر په سانګې پورې وتړمبه او خان ته یې وویل چې که دې خوښه وي د لیوه سر به د چا په کور واچوم چې میلمستیا راکړي . خان یې خبره خوښه کړه او زیاته یې کړه چې ته زمونږ په سیمه کښې نابلد یې ، که دې د هر چا په کور واچاوه نو دا به د کوربه په حق کښې یو قصدي کار نه وي بلکې د هغه په ډوډۍ کښې به زمونږ نصیب وي .

دوی په خبرو خبرو کښې کلي ته را نژدې شو . مشر میلمه سترګې وغړولې چې کوم کور خوښ کړي او د لیوه سر ورواچوي . د خدای (ج) کارونه وو د میلمه نظر د دران د پلار په کور ولګیده ، نیغ ور تیر شو او د هغه د کور د دروازې مخې ته یې د لیوه سر ور وغورځاوه . په دې وخت کښې د دران پلار له کوره راووت ، له میلمنو سره یې روغبړ وکړ او په کیسه پوه شو چې سبا غرمه باید میلمستیا

ورته وکړي . د دران د پلار لهٔ خبرولو وروسته نور خان تم نهٔ شو او لهٔ خپلو میلمنو سره یې د حجرې مخه وکړه .

پهٔ لاره مشر میلمه لهٔ خانه پوښتنه وکړه چې څنګه پهٔ خوار سړي خو مې نهٔ یاست اړولي ؟ خان سوړ اسویلی ویوست او ځواب یې ورکړ چې سړی خوار نهٔ دی خو ډیر بې همته دی . مګر پهٔ هر حال اوس مو د لیوهٔ سر وروړی دی ، هر رنګه چې وي ډوډۍ به راکوي .

ماخوستن پهٔ حجره کښې خان ته فکر ور-ولویدهٔ چې هسې نهٔ دي میلمنو ته خجالت شو نو ناظر ته یې پټ وویل چې ورشه د دران پلار ته وایه چې ګوره خلاصی دې نشته ، لهٔ ډوډۍ به ځان نه پټوې .

څهٔ وخت وروسته ناظر بیرته راغی او خان ته یې وویل چې هغهٔ پهٔ کور کښې ځان غلی کړ او زوی ته مې یې پهٔ ټینګه سره وویل ، خو زوی خوار یې د خپلې ډوډۍ خوړلو اختیار هم نهٔ لري ، پاته شوه لا دا چې پلار ته د میلمستیا خبره وکړي .

خان ناظر ته وویل چې ورشه دی را وبوله . ناظر بیا پسې ورغی خو دی لهٔ کوره را ونهٔ وت او ناظر مجبور شو چې زوی یې خان ته ورولي .

د دران رنګ تک ژیړ اوښتی و او سره لهٔ دې چې کوټ یې پهٔ ځان کښې وو ، لهٔ یخنۍ داسې رپیدهٔ لکه د منې پاڼه . د خان چې څنګه سترګې پرې ونښتې خوایې ورته بده شوه نور یې هیڅ ورته ونهٔ

ویل صرف څهٔ روپۍ یې ورکړې او ناظر ته یې وویل چې یو پسهٔ هم ورکړه .

دران کهٔ څهٔ هم ټول عمر پهٔ حقارت کښې تیر کړی وو خو د میلمستیا د پاره د خان لهٔ خوا پسهء ورکول بیخي ورته سخته شوه .

پهٔ ځان پوه نهٔ شو چې پیسې یې ځنګه واخیستې او د کور خواته ځنګه را روان شو . پهٔ کور کښې یې پلار د خان پسهء ته خوشحاله شو . پسهٔ یې پهٔ اخور وتاړهٔ . څهٔ دانې شاخل یې ور واچول او سبا یې زوی ته وویل چې سحر ناظر ته ووایه چې مور مې سخته ناجوړه وه ، پلار مې سحر ملانځه مهال غزني ته یووړه او پهٔ کور کښې اوس زهٔ یواځې پاتې یم .

دران د پلار خبره سمه وانهٔ وریده . ځکه سخته تبه وربانده راغلې وه او چې پهٔ ځان پوهیدهء نو بیا دوه ورځې تیرې وې . د خان میلمانه کندهار ته ستانه شوي وو . ناظر پسهٔ بیرته ځنې وړی و او پلار یې کلیوالو پهٔ یوه خولهٔ سپک کړی و .

هسې خو پیرو اکا هرچاته معلوم و چې شوم سړی دی مګر د لیوهٔ د سر لهٔ میلمستیا پټیدل یې بیخي متل وګرځیدل .

خدای خبر چې پیرو اکا ولې د پیسو لهٔ لګولو قسم کړی و . شاید دی به د ډیر اوږدهء عمر پهٔ چورت کښې و . او د آینده لهٔ پاره به یې ساتلې خو خدای پاك ډیر اوږد عمر ورنهٔ کړ ، پهٔ دوه شپیته کلنۍ کښې ومړ او بې لهٔ دې چې د چا سترګه پرې

لونده شي ، خاورو ته وسپارل شو .
خو دران په کلي کښې د پلار له مرګه وروسته هم خوشحاله نه شو . همیشه به له نورو غلی ګرځیده‌ ء او داسي احساس به يې کاوه لکه د ټولو پوروړی چې وي . حال دا چې پر نیم کلي يې د پلار پیسي وې پلار يې په پټه ډیرو خلکو ته په ګټه رویه ورکړي وې او نن چې هغه نه و نو هیڅا يې هم په انکار شرم او ګناه نه محسوسوله .
د پلار له مړيني يې څه موده وروسته د دران پچه وختله په غزني کښې عسکر شو . د غزني په سنار کښې د عسکری له ستونځو سره سره دران په دي خوشحاله و چې کلی او کلیوال نه ویني . له عسکری وروسته چې څنګه کلي ته ولاړ د زمکې د خرڅلاو په فکر کښې شو . په څو میاشتو کښې يې زمکه خرڅه کړه ، واده يې وکړ او غزني ته د خپلو خپلوانو د ممانعت سره سره په کډه ولاړ .
دران په څه پیسو د لیلامیو دوکان جوړکړ او نوري پیسي يې په بانك کښې تحویلي کړي .
د هغه دلته په سنار کښې ګذاره سنه کیدله .
دلته يې چا پلار نه پیژانده . د کلي سیال او سیالداري نه وه او ژوند يې ظاهراً بې غمه تیریده ء خو سره له دي هم د ده هغه له کلي راوړی مړاوی توب بدل نه شو . سبځې يې په سنار کښې کال دوه وروسته د سناریانو خوی بوی واخیست او نوریې د کلي ارمان نه کاوه . کډه يې سنه خوشحاله وه د کوڅې له والو سره يې اړیکي ټینګي کړې وې او چې

هروخت به یې زړهٔ وشو لهٔ نورو سنځمنو سره به یا د زیارتونو پهٔ سیل ووته او یا بازار ته د یونیم شي د اخیستلو د پاره ولاړه . خو دران سره لهٔ دي چې خپل غم یې نهٔ شو پیژندلی ، یو پټ او همیشنی غم ورسره مل و . دهٔ داسې احساس کاوهٔ لکه چې یوه پټه ګناه یې کړې وي او د هغې پهٔ وجه خپل ځان خوري . هغه دلته هم لهٔ چا سره یار دوست نهٔ شو . لهٔ سحره تر ماښامه به پهٔ دوکان کښې و او د تګ و راتګ پهٔ وخت کښې به یې سرټیټ اچولی و زمکې ته به یې کتل . د کوڅې خلکو به هغه ډیر باحیا او ارام سړی ګڼهٔ خو د هغه پهٔ زړهٔ چې کوم اور بل و د هغه تاو حتی د دهٔ کډې هم نهٔ محسوساوهٔ .

د دران پهٔ سنبار کښې کلونه تیر شول . پهٔ سنبار کښې یې پوخ کور جوړکړ . پهٔ یوهٔ درملتون کښې شریک شو او مشر زوی یې پهٔ مکتب کښې واچاوهٔ او داسې وخت پرې راغی چې د دهٔ ژوند ته د کلي د خلکو سترګې وتلې مګر بیا هم دهٔ یو کمی محسوساوهٔ .

یوه ورځ یې سنځې ته وویل چې زړهٔ مې غواړي بیرته کلي ته کډه وکړو او هلته څهٔ کاروبار شروع کړم . سنځې یې د دهٔ لهٔ خبرې سره مخالفت وکړ . خو هغې لا د کلي شکایت نهٔ و تمام کړی چې د دهٔ پهٔ زړهٔ کښې د کلي پهٔ نسبت د نفرت اور بل شو او لهٔ ډیره تاوه یې ورته وویل چې سم وایې ، بیخي سم وایې !

سنځي يې دا ګومان وکړ چې خاوند يې دا خبره له غصې وکړه ، مګر حقيقت داسې نهٔ و . د دهٔ به همدارنګه کله ناکله کلي پهٔ زړه وووريدهٔ خو اکثره به يې ډير بد ځني راتلل . سنځه يې د دهٔ برخلاف کلي ته ډيره تله راتله ، مګر کلي يې د ژوند لپاره بيا هيڅکله خوښ نهٔ کړ .

شپې ورځې تيريدلې او دران دوکاندار لهٔ هغه پټ اور سره چې پهٔ زړهٔ يې بل و ظاهراً کرار ، بې ازاره او بې غمه دوکاندار معلوميدهٔ . هغهٔ خپل آرامش او سوړ طبيعت کله هم لهٔ لاسه نهٔ ورکاوهٔ او حتى کله چې د اول ځل د پاره وروسته لهٔ ډيرو عمرونو سنارته پردي پوځونه راننوتل او پهٔ ګرده ټولنه اضطراب خپور شو ، دى هماغسې د هميشه غوندې پټ خولى ، آرام او زحمتکشه دوکاندار پاتې شو چې د تګ او راتګ پهٔ وخت به يې سر ځوړند و او لهٔ هيچا سره يې د زړهٔ خوالهٔ نهٔ کاوهٔ .

د روسانو د پوځ لهٔ راتګ سره کهٔ څهٔ هم لارې ګډې وډې شوې او دى به نور د پخوا غوندې د ليلام پهٔ انډيو پسې کندهار ته پهٔ بې غمۍ سره نهٔ شو تلاى خو دا چې د روسانو ليلامي ډير خوښ وو او د دهٔ دوکان ته به ډير راتلل ، نو دهٔ څهٔ خاص تاوان نهٔ و کړى .

دران د نورو سناريانو غوندې لهٔ روسانو کرکه کوله او بد يې ايسيدل ، مګر سره لهٔ دې هم کله دا پهٔ زړهٔ کښې نهٔ وه ورتيره شوې چې د روسانو پرضد بايد څهٔ وکړي .

هغه به د کلي خبري اوريدلي چي اوس هغه پخواني وختونه نهٔ دي اوس ګڼ زلمي غازيان شوي دي ، ټينګونه سوځوي او پهٔ دښمن لاري بندوي ۰
هغه به دي خبرو ته حيران پاتي شو او کله ناکله به پهٔ زړهٔ کښي ورتيره شوه چي پهٔ دي حال کښي خو مي کلي ليدلی وای ، مګر دا ارزو به يې سمدستي پهٔ زړهٔ کښي مړه شوه او هغه نامعلوم او مبهم غم به يې بيرته تسخير کړ ۰
يوه شپه دران لهٔ همدي نامعلوم او مبهم خپګان سره لاس او ګريوان و ، خوب نهٔ ورتهء ، د خيالونو او چورتونو پهٔ دنيا کښي کوز پاس ګرځيدهٔ او اخر روسانو ته راورسيدهٔ ۰ د روسانو لهٔ تصور سره د هميشه غوندي پهٔ زړهٔ کښي نفرت ورپيدا شو خو لهٔ دي بې خونده خياله يې لا ځان نهٔ وو خلاص کړی چي د خيالونو پهٔ دنيا کښي ځان ته مخاطب شو ويې ويل :
« دورانه ! يو روسی دي وژلی وي ، سر دي ځني پري کړی وي او هغه سر دي بيا کلي ته وروړی وي » ۰
دي تصور يې زړهٔ باغ باغ کړ او پسي ويدهٔ شو ۰
سحر چي دوکان ته روان و پهٔ زړهٔ کښي ورتيره شوه چي يو خوندور تصور خو مي کړی و ، شپه نيمه وروسته تصور ورياد شو او بيا يې ځني خوند واخيست ۰
دي تصور به هميشه خوشالاوهٔ او د دي ارزو د تحقق د پاره به يې پهٔ تخيل کښي رنګ پهٔ رنګ پرواګرامونه جوړول او خوند به يې ځني اخيست ۰

هغه به د خیالونو په دنیا کښې کله د پیریانو خولې مونډلې وه ، کله به یې وزرونه کړي و او حتی یونیم ځل به یې په رڼا ورځ روسی وژلی و ، د هغه سر به یې غوڅ کړی و او کلي ته به یې وړی و او په دې ټوله لاره کښې به د روسانو سترګې خدای (ج) په ده ړندې کړې وې .

ده که څه هم د روس د وژلو هیڅ اراده نه لرله او عقل یې د داسې خطرناك کار اجازه نه ورکوله خو په دې باره کښې تصوراتو او د پروګرامونو جوړولو ډیر خوند ورکاوه .

پنځه شپږ هفتې وروسته د ده دا خیالي پروګرامونه په یوه واحد او کوټلي تخیل بدل شول او سره د دې چې یې لا د روسي د وژلو اراده نه وه کړې د پروګرام اوله برخه عملي کړه او هغه دا چې یو سبه پنج ټکه چاریکاري چاقو یې واخیست او د دوکان په پسخانه کښې یې کیښود . د ده هغه مبهمه ارزو به صرف دې تصور په کرارولې شوه چې دوکان ته یې یوه ورځ یو روسی منصبدار یواځې راننوځي او دی یې د نورو ټوکرانو په شوق پسخانې ته بیایي او هلته یې دی په چاقو وژني سرځنې پرې کوي او په یوې ګونۍ کښې یې اچوي او دی له ګونۍ سره د پسخانې په شاتنۍ دروازه بهر ته وځي او ځان کلي ته رسوي .

له هغه سره دا تصور هغه وخت لا ډیر شو چې د بانکونو د بې اعتبارۍ په وجه یې له بانکه ټولې پیسې را وایستلې او په سنار کښې یې د غلاوله

ډېرښت په خاطر دا روپۍ د خپلې کډې په ذريعه کلي ته يووړې .

اوس نو دی په کور کښې يواځې و او خپل تصور يې لا سنه کولی شو . په دوکان کښې به د ورځې له خوا کله ناکله پسخاني ته ننوت چاقو به يې خلاص کړ او د تصور په مرسته به يې په هوا کښې د يوه روسي په ګيډه کښې ښخ کړ .

په دې ورځو کښې چې به روسان راغلل نو د ده زړه به په دربيدلو شروع وکړه او سودا ته به يې بيخي فکر نه رسيده . يوه ورځ يې يو د پنځه سوو روپيو جمپر يوه روسي منصبدار ته په پنځوس افغانۍ ورکړ او چې څو دران متوجه کيده هغه تللی و . د خدای (ج) کارونه و همدا منصبدار مازديګر بيا دوکان ته راننوت . ده ورته د جمپر وويل چې زما پام نه و ، بيه يې اوچته وه بيرته يې راوړه ، مګر هغه په خبره پوه نه شو . ده بيا خپله خبره ورته وکړه او پسخاني ته يې اشاره وکړه چې له همدې ځايه مې جمپر درته را ايستلی و هغه د پنځه سوو افغانيو مال دی زه خطاوتی وم . روسی دا ځل هم په خبره پوه نه شو او دا ګومان يې وکړ چې په پسخانه کښې نوي مالونه دي ، نو د پسخاني خواته ورغی . دران يې ممانعت ونه کړ او چې څنګه په زړه کښې ورتيره شوه چې داسې تنها روسی او هغه هم په پسخانه کښې بيا کله پيښيږي نو د الله اکبر چيغه يې لا پوره تر خولې نه وه وتلې چې د روسي ګيډه کښې بيا چاقو تر

موټې پورې ننوتی و .

شیبه نیمه وروسته دران د روسي سرغوخ کړ . په یوه پلاستیکي کڅوړه کښې یې واچاوهٔ او بیا یې دا کڅوړه د بورې په یوه ټوکرینه کڅوړه کښې پټ کړ او د شا د دروازې له لارې د موټرونو د هډې خواته را رهي شو .

هغه په کراتو مراتو کړی تصور د یوې شیبې د پاره هم ټکنی نه کړ ، د موټرو په هډه کښې یې د کلي موټر ومونده او د ماښام اذانونه لا نه و شوي چې دران د بورې له کڅوړې سره د کلي د جومات مخې ته له موټره ورکوز شو .

اوس هغه شیبې رارسیدلې وې چې د ده له زړه نه یوه مرموز غم کډه کوله . دران په اندروني حقارت د غلبې مونډلو د پاره نور ځنډ نه شو کولای ، د روسي سر یې سره د هغه له عسکري خولۍ له کڅوړې راویوست او د جومات مخې ته یې واچاوهٔ .

دا خبره لکه چرچرۍ په درست کلي کښې خوره شوه او هغو ځوانانو چې ځان ته به یې یوځه ویل ده ته د احترام په سترګه کتل تر نیمې شپې پورې زاړه او ځوانان ترې راګرځیدلي وو . له ده یې د روسي منصبدار د وژلو کیسه اوریدله او ده ته یې په حسرت حسرت کتل . د دران زړه سبك شوی و او داسې احساس یې کاوه لکه د اول ځل د پاره چې وینه پکښې چلیدلې وي .

راز

ما دوه میاشتې د مخه جهاد پیل کړی و . په تېرو دوو میاشتو کښې دا لومړی ورځ وه ، چې له مرکزه د باندې ، هغه هم په یواځې ځان وظا .فه راسپارل کېده .

زه د مجاهدینو له مرکزه څلور کیلو متره لرې پیره ولاړ وم قوماندان راته ویلي و ، چې د سړک څارنه به کوې او که دې پر هر چا شك راغی ، تالاشي یې اخله ، ځکه آوازه ده چې لویه قوه راځي .

د پیرې په لومړیو شیبو کښې پوه شوم چې ډېر مشکل کار ته مې غاړه ایښې ده . که به هر څوك د

لاري پر سر تيريدل ، نو ما به د شك په نظر ورته كتل . د يوه - نيم لاروي په برخه كسې به مي شك ډير شو ، خو د تالاشي جرآت به را سره نه و . په زړه كښې به راتيره شوه ، چې يه سړيه څۀ به ورسره نه وي ، هسې به دريوري وخاندي . حقيقت دا دی چې په خپله سيمه كښې تالاشي اخيستل ډيره ګرانه خبره ده ؛ ما په دې ورځ داسې كسان هم وليدل ، چې سنه غوړه پوښتنه به يې راسره وكړه ، خو ما به نه پيژندل .

ما تر غرمې پورې د هيچا تالاشي وانۀ خيستله ، خو د زړۀ ستړيا پوره ستړی كړی وم . غرمه مهال د خلكو تګ و راتګ كم شو . د سړك يوې ډډې ته په ډبره كښيناستم او په زړۀ كښې مې وويل :

- چې زۀ او دا كار خو ډير سره ليرې يو .

ما لا ساه نۀ وه سمه كړې ، چې دا غږ مې واوريده :

« وا هلكه ! مجاهد يې ؟ »

ما سر را اوچت كړ . د اواز خاوند يو سپين ږيری ملنګ و چې زما لور ته را نژدې كيده . زۀ ورولاړ شوم ، پوښتنه مې ورسره وكړه او يوه مې كړ ، چې مجاهد يم . ملنګ راته وويل :

زويه ! زۀ لۀ بغلانه راغلی يم ، خو سوه تانكه را-روان دي ، د ځان چاره كوئ ! يوې خواته غلي شئ !

ما لۀ ملنګه د قوې په باب نورې پوښتنې وكړې ، خو هغه ته اضافه معلومات نه و .

په داسې حساس وخت كښې راته د سړك پريښودل نا مناسبه سكاره شول ، نو ملنګ ته مې

وويل ، چې که دا خبر زمونږ مرکز ته ورسوي ، ډېر به درځخه خوشحاله شو ، ځکه زه مجبور یم دلته پاتې شم او بل ځوک نه شته ، چې ویې لیږم .

ملنګ وویل :

- په دوارو سترګو ، د مجاهدینو خدمت به ولې نه کوو !

ما ملنګ ته د مرکز لاره ورو ښودله او هغه راځخه رهي شو . ملنګ به لا شل - دیرش ګامه نه و لیرې شوی ، چې زه پسې ورغلم د تالاشي اجازه مې ځنې وغوښته . ملنګ په داسې انداز دوه - درې ځله راته کوز - پاس وکتل ، چې په ځیله خبره سنه پښیمانه وم ، خو اوس شوی کار و ، حقیقت مې ورته ووایه ، چې ملنګ ماما ! خوا به نه بد وي ماته قوماندان امر کړی ، چې هر ناپېژندویه مرکز ته را. لیږې ، تالاشي یې اخله . زه سنه پوهیږم ، چې ته ځیل سړی یې ، خو که قوماندان خبرشي چې زه تالاشي نه اخلم - سخته خوا بدوي .

ملنګ په قهر شو ، په تنده لهجه یې راته وویل :

سنه ، ډیرې خبرې مه کوه ، تالاشي دې ژر - ژر اخله ، په سره لمرکښې مې مه ایساروه .

ما په ځیل عمر کښې د لومړي ځل د پاره تالاشي اخیستله . د تالاشي په وخت کښې مې د سړي له جیبه د شفر په شیر لیکلي لیکنې لاس ته راورې سپین ږیري زما د سوالونو په ځواب کښې وویل ، چې دا پاڼې په بغلان کښې ځو تنو مجاهدو راکړې او قسم یې راکړی ، چې نه به مونږ چاته

ورښيي او نهٔ هم هغه کسان چي دا پاڼې ورسپارم .

د سپين ږيري ملنګ خبرو قانع نهٔ کړم . ملنګ مي لهٔ ځان سره معطل کړ ، چي څوك شناخته را- پيدا شي او لهٔ « شفر » سره يي مرکز ته ولېږم .

پهٔ دي منځ کښي ملنګ راته وويل :

زهٔ به د سين پهٔ غاړه اودس وکړم .

ما ويل :

ښه به شي .

ملنګ لهٔ ما څخه شل - پنځه ويشت متره ليري د سين پهٔ غاړه اوداسه ته کښيناست . خو څهٔ شيبه وروسته يي د درياب منځ ته ټوپ کړل او بلي غاړي ته يي د رسيدلو د پاره لکه تکړه لامبوزن لامبو وهله . زهٔ وارخطا شوم . لهٔ څهٔ ترديده وروسته مي د ټوپك خوله ورواړوله ، دري ډزه مي باندي وکړل . هغه اول د اوبو لاندي شو او بيا يي جسد د درياب څپو پهٔ اوږو کړ . شاوخوا مي وکتل پهٔ دره کښي هيڅوك هم نهٔ ښکاريدل . څو دقيقي مي اوبو ته کتل . لهٔ څپو او اوبو کرکه را پيدا شوه مخ مي ځني واړاوهٔ . غر هم سهمجن او وهمناك ښکاريدهٔ . ګرمي بيخي ډيره وه ، خو زما پهٔ زړهٔ يخ ننوتهٔ و . ريږديدم . لس - پنځلس دقيقي پهٔ ځان نهٔ پوهيدم - وروسته بيا د لويي قوي رانګ راياد شو - د سړك غاړي ته راغلم - يو شناخته لاروي ته مي وويل ، چي مرکز د قوي لهٔ رانګه خبر کړي .

بعد لهٔ دي د يوي ونې سيوري ته کښيناستم .

د پيښي شوي مسلي جريان مي پهٔ ذهن کښي د فلم

پهٔ شان تیریده، ، خو فکر مې نشو ورته کولی داسې احساس مې کاوهٔ ، چې هغه ملنګ د شا لهٔ خوا را روان دی ، ماته را نږدې کیږي . څو ځله مې شاته وکتل ، مخ مې بلې خواته واړاوهٔ ، خو بیا هم توهم نهٔ پرېښودلم . خلك پهٔ لاره باندې تلل او راتلل . نور مې څوك نهٔ څارل . که به چا سلام را واچاوهٔ ، ځواب به مې ورکړ او کهٔ نهٔ رابانديې تیر به شو او پرې پوه به نهٔ شوم ، چې څوك دی او چیرته ځي ؟"

یو وخت مې دوه تنه سوارهٔ مخ ته ودریدل او پوښتنه یې راڅخه وکړه ، چې یو سپین ږیری ملنګ دې نهٔ دی لیدلی ؟ دا پوښتنه نهٔ وه د ټوپك ګولی وه ، خو پهٔ ځان مې رانه وړه - ځواب مې ورکړ ، چې نه ! هغوی د تنګ پهٔ وخت کښې وویل : وبخښه پهٔ تکلیف مو کړې - هغه زمونږ دوست دی ، مونږ ویل ، چې ممکن لیدلی به دې وي .

دوی دواړه د « بغلان » د مجاهدینو سرګرویان وو- ما پخوا هم لیدلي وو . د دوی لهٔ لیدلو وروسته د خپلې ګناه پهٔ لویوالي پوه شوم . دا مې یقین شو ، چې لهٔ هغه خوراکي سره د مجاهدینو اسناد وو ، چې نهٔ یې غوښتل افشا شي ، نو تیښته یې غوره وګڼله .

ما لهٔ ډیرو چورتونو وروسته دا فیصله وکړه ، چې هغه ما د بې ګناه پهٔ صفت نهٔ دی وژلی او زهٔ یې پهٔ قتلولو نهٔ ملامتیږم ، خو خبره باید تر آخره بورې پته وساتم . ځکه ما د راز معلوملولاره د تل

د پاره بنده کړه او که جبهې ته خدای ناخواسته هر تاوان ورسیږي نو له ما به یې نه انګیري .
ما د ملنګ کاغذونه له جیبه راویستل ، د یوې تیږې لاندې مې پټ کړل ، بیا د دریاب غاړې ته ورغلم ، د ملنګ د بوټانو خاپونه مې اوار کړل . ماته صرف یوه لاره پاتې وه او هغه دا چې په ځان باندې باید پل را نه وړم . له څه فکره وروسته مې تر تیږې لاندې پاڼې را واخیستلې ، په اوبو کښې مې وینځلې ، بیا مې ټوک - ټوک کړې او په سین کښې مې واچولې .
زه لا د سین په غاړه ناست وم ، چې سړی راغی ویې ویل :
- قوماندان غوښتی یې .
دا سړی د سړک ساتنې ته پاتې شو او زه مرکز ته رهي شوم .
چې هلته ورسیدم او د قوماندان څنګ ته مې هغه دوه تنه سرګروپان ولیدل نو شکونو داسې په مخه کړم ، لکه هغه بې روحه جسد چې د اوبو څپو یووړ .
- قوماندان راته وویل :
- نن دې په لاره باندې یو سپین ږیری ملنګ نه دی لیدلی ؟
- ما ځواب ورکړ :
نه ، مانه دی لیدلی ؛ ما دغو دوو ورونو ته هم دا خبره کړې وه .
- قوماندان وویل :
ما دې ته راغوښتی یې ، چې که داسې سپین ږیری

چیرته په لاره تیریده را تاویږي کړه. یو سپین ږیری ملنګ پرون په « بغلان » کښې د مجاهدینو له ګروپ سره مل شوی و او وروسته له هغې چې یې ګروپ په الوتکو بمبارد کړ ، تښتیدلی دی .

د دې خبرې په اوریدو سره مې روح داسې آرام شو ، لکه سین چې د غرونو له غیږې اوارو دښتو ته را ورسیږي .

- قوماندان دا هم وویل :

- د هغې لوېې قوې د راتګ په برخه کښې ستا احـــوال بیځایه و ، دا دوه ورونه اوس - اوس له « بغلانه » راغلي دي . صرف یوه وړه قوه را روانه ده ، هغه هم په لاره تیریږي ، دلته نه پاتې کیږي ، خو موږ د وړې قوې سره ځواب ویلی شو - که خدای کول ستې به یې وباسو .

هغه له خپلو خبرو وروسته د لارې ښارنې ته ولیږلم . په لاره باندې مې زړه داسې سپک و ، لکه چې څوک له بندیخانې را خلاص شوی وي خـــو د « راز » معلومول مې لا مناسبه نه ګڼله ؛ ځکه د دې یوه راز افشا کیدلو هغه نور رازونه خلکو ته ور په ګوته کول ، چې ما د تل د پاره پټ کړي وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساړهٔ بادونه

میا صیب وروستی ځل د نهه پنځوسم کال پهٔ میزان کښې زموږ کورته راغی . ما ځنې د حال احوال پوښتنه وکړه . دهٔ لنډ لنډ ځوابونه راکړل او پهٔ پای کښې یې راته وویل :

« ښه ، لهٔ کوټې ووځه نور مې مهٔ پهٔ عذابوه ؛ دومره وکړه چې بړستن راوړه یخني مې کیږي . »

میا صاحب به پخوا هم د زړهٔ غوښتنه نهٔ پټوله او نابلد سړی ورته ډیر حیرانیدای شوای خو دا ځل یې د خبرو لهٔ اندازه معلومیدل چې یوځهٔ بې حوصلې هم دی . ما بړستن ورته راوړه او د

ستنیدو پروخت مې خوله ونهٔ دریده بیا مې وپوښت :
« میا صاحب ، ناجوړ خو به نهٔ یې ! ؟ »
د دهٔ د حوصلې کمزوري نوره هم جوته شوه او پهٔ ستوغه وینا یې ځواب راکړ :
« ړوند یې ، نهٔ یې وینې چې منی دی او سړکال هوا ډیره سړه ده ، همدا اوس لکه د ژمي د خیلې سوړ شمال لګیږي . کهٔ مې خهٔ ضرور کار نهٔ وای نو پهٔ دې سړه هوا کښې چیرته راتلم . »
ما د دهٔ خبرو ته سر وخوځاوهٔ او څنې رهي شوم . د وره د پورې کیدو پر وخت یې اواز را. باندې وکړ :
« ورسم پورې کړه ! »
ور مې پورې کړ . د باندې را ووتم . لمر پهٔ غرغرو ؤ . هوا سړه نهٔ وه . د حویلۍ پهٔ چمن کښې کیناستم او د میا پهٔ هکله ، چې ډیر مضطرب او بې حوصلې را معلوم شو ، فکر یوړم .
زهٔ ډیر کوچنی وم چې د دهٔ راتګ مې یاد شي . پهٔ هغه وخت کښې موټر لا کابل ته را ګډه شوي نهٔ ؤ . دی به پهٔ کال کښې دوه - درې ځله زموږ کورته راتهٔ . شپه به یې تیره کړه او د سحر پهٔ خړه وړه کښې به لهٔ خدای پامانۍ پرته پهٔ خپله مخه رهي شو . میا پهٔ هغه وخت کښې هم مونډۍ ږیره درلوده . د کتابونو غوټه به ورسره وه . شنه لونګۍ به یې پهٔ سر وه . هغه وخت یې هم شونډې چاودې وې او د دهٔ پهٔ واړهٔ ځان کښې به تقریباً هره کورتۍ لویه او کځو سنګاریده . د کلونو تیریدا

په دهٔ کښې صرف دا توپير راوستی ؤ چې هاله يې ږيره توره او د خبرو حوصله ډيره وه . پلار مې دې خدای وبخښې تر نيمو شپو به ورسره ناست ؤ .
دهٔ به له کابله په نويو کتابونو سر بيره تازه خبرې راوړې وې . که څهٔ هم زهٔ د دوی په خبرو سم نهٔ پوهيدم خو د کابل خبرې را باندې ډيرې ښې لګيدې او پهٔ دقت به مې ورته غوږ ايښی ؤ .
کتابفروش ميا به د کابل کيسې کولې او د کابل د کوڅو ، واټونو ، سياستوالو ، ليکوالو ، جشنونو ، مرګونو ، ودونو ، مظاهرو ، غونډو ، کتابونو او اخبارونو پهٔ شمول به د دغه ښار د ژوند لهٔ ګڼو اړخونو غږيدهٔ .
ما پهٔ کوچنيوالي کښې د کابل پهٔ باب دومره مطالب ذهن ته سپارلي وو چې کله به لويني لومړی ځل دې ښار ته راغلم نو ډير ځايونه به داسې را-معلوميدل لکه چې مې هم ليدلي وي او پکښې بلد يم . زما د دې ډول احساس پهٔ پيدايښت کښې د ميا لوی لاس ؤ .
ميا پهٔ کابل کښې پيدا شوی او لوی شوی ؤ . کابل د دهٔ د کتابونو د راکړې ورکړې او د دهٔ د يارانو مرکز ؤ. هغه به لهٔ کابله ډير لږ سفر کاوهٔ او کهٔ به پهٔ څلور- پنځه مياشتو کښې يوځل ولايتونو ته هم لاړ نو مساپرې يې تر هفتې نهٔ اوږديده . لهٔ دهٔ سره به د کتابونو پنډ کې پهٔ سفر کښې هم خامخا ؤ . د کتابونو پهٔ کاروبار کښې د دهٔ اصلي مقصد د پيسو ګټل نهٔ ؤ بلکې يا به يې لهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم شناخته لیکوال یا شاعر سره د مرستې لهٔ پاره د هغه کتابونه پلورل او یا دا چې د کار کتابونه به یې پهٔ زور یا رضا پهٔ هغو کسانو خرڅول چې د دهٔ شناخته وو او خاصه لوړیینه یې ورسره لرله . میا پیسو ته څهٔ خاص ضرورت هم نهٔ درلود ځکه واده یې نهٔ وُ کړی ، د کتابونو پنډه-کې سرمایه نهٔ ځنې غوښته او د شپې تیرولو لهٔ پاره یې پهٔ شخصي کوټو سربیره چې مثلاً د جوماتونو پهٔ حجرو کښې دهٔ ته رسیدی شوې ، پهٔ کابل کښې پهٔ طبع برابر یاران هم دومره لرل چې کهٔ د هر یوه کره یې پهٔ نوبت شپه کولی نو د چا خبره د لومړي سړي کور ته به کال پس بیا نوبت رسیدهٔ . زهٔ تر اوسه پورې دا باور لرم چې لهٔ کابل سره د ملګرتیا احساس پهٔ هغه کښې د ژوند د ملګرې د لرنې احساس تر ډیره حده کمزوری کړی وُ .

زهٔ لا پهٔ چمن کښې ناست وم او د کابل تك شین اسمان ته مې کتل . درې - څلور جنګې الوتکې د اسمان پهٔ جنوبي څنډو کښې ښکاره شوې . د الوتکو اواز سوکه - سوکه را نژدې شو خو ما د هغو پهٔ هکله فکر ونهٔ کړ او د خیال او حافظې پهٔ مرسته مې د میا ، کابل او کوچنیوالي پهٔ باب خوارهٔ یادونه را یادول او ځان مې لهٔ حاله لرې کاوهٔ .

کله چې موږ کابل ته را کډه شو پهٔ اولو ورځو کښې میا هره ورځ زموږ کور ته راتهٔ . هغه چې زموږ د کور پهٔ شاوخوا سیمه کښې څوك پیژندل

ټول يې را معرفي کړل . په ښوونځي کښې د ماشومانو د شمول له کاره را نيولې د حويلۍ په پټو کښې د ګلانو د قلمچو د را وړلو تر کاره پورې يې چې هرځه په وس کښې ؤ هغه را سره وکړل . ميا په کابل کښې تر ډيرو پورې د ميلمنو په سترګه راته کتل .

زه لا په همدې يادونو کښې ډوب وم چې ميا کړکۍ خلاصه کړه ، ورو يې بللم او بيرته يې ژر کړکۍ پورې کړه .

هغه په کوټه کښې له خپل عادت سره سم ، تغييرات راوستي وو . توشکونه يې د خپل ذوق مطابق له سره اوار کړي او هر هغه څه چې ورته نامرتب معلوم شوي وو ، مرتب کړي وو . دی که چيرته يوه شيه هم کوي نو اول خو د فرش له مخې خلي - خاشي ټولوي . بيا د کوټې اسباب له خپل ذوق سره سم ترتيبوي . حتی ځيني وخت خو که په ديوال باندې عکسونه ځوړند وي هغه هم را-کوزوي او د بيا ځای پرځای کولو په فکر کښې يې لوېږي . د ميا صاحب بل کار دا وي چې يوه اړخ ته د کتابونو غوټه کيږدي او بل اړخ ته خپل څادر اوار کړي . څادر په دقت ګوري چې هسې نه سم قات شوی نه وي . له دې کاره وروسته بيا خپل شين وروکی پټکی په دواړو لاسونو له سره را کوز کړي په څادر باندې يې کيږدي او بيا د قلم ، عينکو ، تسبيو او رومال وار راشي چې د څادر په څلورو کونجونو باندې يې ږدول کيږي .

زهٔ د میا صاحب پهٔ هدایت د ورهٔ څنګ ته غلی کیناستم او ځراغ مې بل نهٔ کړ . هغه پهٔ بړستن کښې ځان کلک پیچلی ؤ او دوه - درې دقیقې یې څهٔ ونهٔ ویل :

وروسته یې بیا راته وویل چې ور نژدې شم . زهٔ د دهٔ کتابونو ته نژدې کیناستم . دهٔ غوټه خلاصه کړه . لهٔ یوې پلاستیکي کڅوړې یې دوه کتابونه را- وایستل ؛ ماته یې راکړل او راته وې ویل :

دا ولوله چې څهٔ زده کړې ! »

ما ورته وویل :

« تشکر . بیه یې څو افغانۍ کیږي ؟ »

دهٔ راته وویل :

« دربانديې خرڅوم یې نهٔ . »

ما وویل :

« نو پهٔ څو ورځو کښې یې بیرته در وسپارم ؟ »

دهٔ ځواب راکړ :

« دا ستا شول . بیه نهٔ لري . یو زوړ بابیار مې ؤ . هغه تیره هفته لهٔ کابله ووت او تر تګ د مخه یې شل - پنځه ویشت توکه کتابونه وړیا راکړل . ما هغه ته ویلي وو چې زهٔ یې هم نهٔ خرڅوم او پهٔ خپلو شاګردانو یې ویشم . ګوره ! زهٔ تاته د خپل شاګرد پهٔ سترګه ګورم او هغه هم ستا د پلار پهٔ خاطر . تهٔ کهٔ هرڅومره بازاري خبرې اترې او لباسي راشه درشه راسره وکړې خو زهٔ یې ستا پهٔ تله نهٔ درتلم ، نور مې مهٔ پهٔ عذابوه . یوځل جګ شه دا کړکۍ وګوره . کهٔ کومه یوه کولپک نهٔ وي

کوڅلیك یې کړه او ور به هم سم پورې کوې ؛ خو ګوره ، یوه خبره واوره ، ماخوستن وروسته له ډوډۍ راشه یو څو خبرې درته کوم . ضروري خبرې . »

ماخوستن مې میا ته ډوډۍ ورووړه . هغه د خپل همیشني عادت پر خلاف راته وویل :

« ته هم خپله ډوډۍ دلته راوړه ، یوځای به یې وخورو خو په تیاره کښې به یې خورو . د سپوږمۍ رڼا کافي ده . »

میا د خوراك په منځ کښې یو ناڅاپه ډوډۍ بس کړه او په خبرو شو :

- عجیبه ده . هیڅوك هم پاتې نه شو . هرڅوك یوې خواته غایب شول . داڅه وشو ! داڅه حال دی ؟ هرڅه مړاوي سنګاري . لکه کابل چې چا تر ستوني نیولی وي . »

ده پنځه شپږ دقیقې همدارنګه خبرې وکړې او بیرته یې په خوړلو شروع وکړه .

تر ډوډۍ وروسته یې د چای څښلو پر وخت راته وویل :

- « زه نور نه شم کولی چې سنه کتابونه پیدا کړم او تاسې جنابانو ته یې وسپارم . په دې وخت کښې د ذوق او مطالعې خاوندان خپل کتابونه په نیمه بیه خرڅوي او یو لوړ - بل لور ته تښتي . که څیرته واقعاً د لوستلو شوق لرې نو په لږو روپو به ډیر زیات کتابونه پیدا کړې . دا کتابونه ضایع کیږي . یایې وباسه ، یایې په پلاستیك کښې وپیچه ښخ یې کړه ، یوځای پرې وکړه خو چې ضایعه نه

شي . ډېر سنهٔ کتابونه به ډېر ارزانه پيدا کړي . »
ما وغوښتل چې په سياسي حالاتو څه ووايم خو ميا خبروته پرې نهٔ ښودلم ، غلى يې کړم اوويې ويل :

- « زما خبرې په دقت واوره . زهٔ څه اوريدلو ته نهٔ يم راغلی . زهٔ څهٔ ويل غواړم . يو نصيحت دا درته کوم چې ته ډېر اله - پته يې ، په لاره چې ځې نو شاوخواته سم متوجه نهٔ يې . ټانګونه په سړکونو باندې ډېر ګړندي ګرځي ، کهٔ يې ووهلې نو بيا دې نهٔ بچ کيدا شته او نهٔ دې څوک پوښتنه کولی شي . زهٔ دا دريم کال دی درته وايم چې لهٔ خولې سره دې احتياط کوه . دا ځل مې خبرې سمې واوره . بيا خدای ته معلومه ده چې سره به وينو او کنه . »
ما وويل :
ميا صاحب ولې به نهٔ سره وينو !؟
دی اول پټه خولهٔ شو او بيا يې راته وويل :
- « لهٔ موضوع د باندې خبرې مهٔ کوه . ستا خولهٔ ډېره سورۍ ده ، ته ډېر احتياط کوه . رشتيا يو بل نصيحت درته کوم خو اوس د ماسخوتن د لمانځه وخت دی ؛ لهٔ ما سره يوځای لمونځ وکړه . »
ميا به هميشه ځانته لمونځ کاوهٔ او يواځې به يې دوديزه خوړه خو دا ځل يې لکه چې تنها يې نهٔ شوی زغملی .

د لمانځه په پای کښې يې اوږده دعا وکړه او بيايې تر لاس ونيولم او په داسې لهجه لکه څوک چې چاته زارۍ کوي راته وويل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

- « ګوره ! سږکال به ژمی ډیر سوړ وي . اوس لا ساړهٔ بادونه لګیږي . لرګي او سکارهٔ به بیا نهٔ پیدا کیږي . هر- هرڅهٔ تر وړو او غوړو پورې واخلئ ، ساده ګي مهٔ کوئ ؛ تاسې بې تجربې یاست ! »

میا خپلې خبرې یو ناڅاپه بس کړې او بیا یې وویل :

- « نور زما ضروري خبرې تمامې شوې . زهٔ سحر وختي ځم . خدای پاماني راسره وکړه . »

دهٔ لهٔ ما سره د لومړي ځل لهٔ پاره پهٔ خپله خوښه خدای پاماني وکړه او زهٔ د خپلې خوب کوټې ته ولاړم .

د حویلۍ پهٔ منځ کښې پرچمن ، ګلونو او تاکونو باندې سپوږمۍ پلوشې ورولې . ما لهٔ کړکۍ څخه آسه مایي غرهٔ ته کتل . د بندیز د نیټې لهٔ را- رسیدو د مخه لا کابل پهٔ کامل سکوت کښې لاهو شو . وروسته بیا ورو-ورو لهٔ کوڅواو واټونو د ټینکونو اوازونه راغلل .

پهٔ بړستن کښې مې لکه د « میا » ځان وپیچلو او پهٔ ګوښه او تیاره کښې مې د عافیت لهٔ احساسه خوند واخیست .

د ۱۳۶٤ کال میزان

پیښور

د مور غم

د وی تیره شپه سره ملګري شول او نن یې کړی ورځ د بغلان په کلیو- کروندو کښې لاړ وهلې ده چې هر کلي ته ورسیږي، معلم ته ښخواني وختونه ورياد کړي، د بمونو او ټینکونو په ټوټو لاړي تو کړي ، کله ناکله یې رنګ شوي کورونه د تندي ګونځې ورزیاتې کړي او په سترګو یې توره شپه شي ، مګر د نسیم حال بل دی ، چورتونو پسې اخیستی او شاوخوا ته یې هډو پام هم نهٔ دی .

درې -درې نیم ساعته دمخه بره ګی طیاره راغله ، را- ټیټه شوه ، ودریده او د مرمیو باران یې شروع کړ، مُعلم په شاړو کروندو کښې چې دوه دوه نیم لویشتې وابنه په کښې

ولاړ وو ، پریوت او پر ده یې چیغه کړه چې ټوپك پټ که، سر پټ که ، سترګې پټې که ، ساعت پټ که ، نوکان پټ که ... مګر هغه لګه بت ولاړ و، خپل نوکان یې ژ وول او د چورتونو له خوبه را ویښ نهٔ شو . معلم لا پروت پروت ناري وهلې چې الوتکه پهٔ بل لور لاړه او دوی له خطره بچ شول .

معلم د نسیم دې حالت ته ډیر فکر وړی دی ، نهٔ پوهیږي چې ددهٔ روحیات څنګه پیاوړي کړي . هغهٔ ته د تیرو جنګونو کیسې تیروي او دا ورښودل غواړي چې تهٔ خوا مهٔ بدوه ، ستا لاس د وطن تر سر جار شوی دی او ستا ویښتهٔ او بانهٔ د وطن پهٔ مینه کښې لوګي شول ، تهٔ د ډیر ویاړ او عزت وړ یې ، نن د ټولو زلمو میندې د زړهٔ وینې څښي خو ستا مور بیا هم بختوره ده چې زوی یې پهٔ سمه لار روان دی ، لهٔ تا څخه به لوی خدای خوشحاله وي او تهٔ د هغه دمظلومو بندګانو لوی خادم یې ... خو نسیم د معلم خبرو ته غوږ نهٔ ږدي . د هغه پهٔ زړهٔ کښې څهٔ بل شاني اور بل دی . د ویاړ او افتخار خبرې ورته مکررې ایښې او پر ذهن یې دم پر دم هغه پرونۍ پیښه خوریږي . لهٔ ځانه سره وایي : "عجیبه ده ، زهٔ هیڅا ونهٔ پیژندم ، هغه ما لهٔ ډیره لرې څخه وپیژندله ، خو دې راته پهٔ خپل لاس ډوډۍ را وړه ، پهٔ سر یې سنګل کړم او پهٔ چوتره کښې یې د یو بیګانه پهٔ څیر را څخه د خپل زوی پوښتنه وکړه . نهٔ پوهیږم چې زهٔ ډیر زیات بدل شوی یم او کهٔ ددې حال خراب دی ؟ شاید دا دواړه دلیله سم وي . دا نو څنګه ممکنه ده

چې مور دې خپل زوی ونهٔ پیژني .

د خوب کلمه یې پهٔ ژبه وویله او بیا یې پهٔ شونډو کښې وموسل . معلم دا فکر وکړ چې زما پهٔ خبرو پورې یې وخندل ، نو پهٔ اوږه یې لاس ورکیښود او پهٔ پوړیدلي غږ یې ورته وویل :

زهٔ به اوس د خپلې مور کیسه درته وکړم تهٔ باور وکړه چې زهٔ هم ډیر خپل شوی یم ، ډیر کړیدلی یم ، خو څهٔ وکړم ، دا به د خدای رضا وي او تقدیر نهٔ پر بله کیږي.

د معلم پیاوړي لاسونه د نسیم تر غاړه را حلقه شول او چې ځوان د معلم د غږپوړیدا د خپل زړهٔ دربا ته ورته احساس کړه نو بیا یې لیمې د معلم خواته ورواړولې .

معلم ورته وویل :

یاره زمونږ سیمه ډیره اباده ده ، ډیرې شنې ونې لري او ښې شولې پهٔ کښې کیږي ، شاو خوا یې زرغونې کروندې دي او د کندوز سیند پهٔ کښې لکه د سپینو زرو بهیږي . زما وروړ یې د همدې سیند پر غاړه لیدلی و . روسان لهٔ لرې کلیو پهٔ ماتې را ستنیدل . غصه وو . خدایږده چې ولې یې ددهٔ د وژلو اراده وکړه .هغه د هیلیو ښکار کاوه . دوی دا ګومان درلود چې دی د تیښتې لار نهٔ لري ، نو دوه درې ټانکه یې ترې را وخرخول ، د هغوی زړه وه چې ژوندی یې ونیسي ، تویك ځنې واخلي او عذاب کشه یې کړي ، د همدې مقصد لهٔ پاره یې ټانکونه ودرول او مرمۍ یې پرې ونهٔ ورولې ، خو دوی ونهٔ پوهیدل ، هغه ډیر ښهٔ لامبو زن و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمدستي يې سين ته توپ کړو او چې تينکونه د سين غاړې ته را رسيدل ، دهٔ په ډوبکۍ ځان د پله لاندې برخې ته ورساوهٔ . کهٔ څهٔ هم په ښۍ پښه يې يوه ګولۍ لګيدلې وه ، خو هډوکي ته يې تاوان نهٔ ورسيدلی . روسانو په دریاب ډیرې مرمۍ وورولې مګر له تینکونو را بهر نهٔ شول . دی هورې تر ستنو لاندې خدای وساته ء .

کله چې تينکونو د ښار خواته مخه کړې وه ، زما ورور هم کورته روان شوی و ، په کومه لاره چې دی راغلی و د واورو په مینځ کښې د پریوتلو ، لویدلو او پښې ښویدلو ډیرې نخښې وې او دا یې ښودله چې خوارکی په زحمت سره کور ته رسیدلی وء.

په همدې وخت کښې د معلم غږ څهٔ نور هم ژړغونی شو . خپل لاس یې د نسیم له اوږې را پورته کړ او له شيبې نيمې سکوت څخه وروسته يې وويل :

زلمیه ! زهٔ په هغو شیو کښې په کور نهٔ وم او دا هر څهٔ مې ادې په سترګو لیدلي ، هغې موږ ته دا نکل داسې کاوهٔ چې له سپید ه چاوده وروسته مو د تینکونو غږ تر غوږ شو ، یخ ډیر و او واوره پرته وه . د تیښتې لوری نهٔ و او د الله په رضا صبر شو، خو سلطان محمد را ته وویل : ادې ! زما زړهٔ نهٔ صبریږي ، پرون یې هم د دریاب پر غاړه کابو وژلی وم ، کهٔ کورته را ننوتل او زهٔ یې زخمي ولیدم نو بیا مې نهٔ پریږدي ، ښه به دا وي چې په دا مخامخ غونډیو کښې پټ شم . ما ورسره ومنله ، خو پل یې سم نهٔ شو اخیستلی ، نو میرزاګي ته مې وویل چې

هله زویه ! تر مټ یې ونیسه او ژر یې پر غونډۍ واړوه .

معلم بیا پټه خوله شو . څه نور څه لګه چې وریاد شول او داسې یې خبرې شروع کړې :

مور مې ویل، مخکې تر دې چې دوی په لوړو کښې پریوځي ، ټینکونه را ورسیدل او پر دوی یې ګولۍ ووروليې . زه فکر کوم چې مور به مې محاربوي ماشینونه لیدلي وي ، ځکه ویل به یې چې ډیر ګړندي او واړه ټانکونه وو . چې قوه را ننده شوه ، میرزاګي سلطان محمد پریښنود ، منډې یې کړې او د تیرو شاته پټ شو سلطان محمد شاته پاته شو ، روسانو وویشت ، میرزاګي چې دا حال ولید نو د ورور خواته یې را منډې کړې ، چو په واورو کښې پریوت . مور به مې ویل چې ما ددوی دواړو غبرګه کړیږه واوریده چې ناري یې کړې :

" ا ... د ... ی !!! "

خو ځوانه ! زه یقین لرم چې مور مې هسې تصور کاوه هغوی یې دې ته نه وو پرې ایښي چې چیغې وکړي .

مور مې د ډرو سره سم بې هوشه شوې وه او د کلي د خلکو تر را رسیدو او د هغوتر ښخولو پورې بې حاله وه . هغې چې به ددې پیښې په باب څه ویل نو خیل تصورات به یې هم ورګډول . دا نه وه ملامته ، د دې منځوی زوی د شپاړسو کلونو و او کشرې یې یوولس کلن و .

ځوانه ! لوی غمونه نه هیریږي ، خو د مور غم مې دومره لوی و چې ټول غمونه به یې را باندې هیرکړل .

د معلم خبري نسيم ورغوڅې کړې ، ويې ويل :
" معلم صاحب ! زهٔ هم مور ته خوابدی يم ، دې وت وت پوښتنه را څخه کوله او پهٔ دې نهٔ پوهيده چې لهٔ نسيمه د نسيم پوښتنه کوي . دې پهٔ هغه يوهٔ ساعت کښې څو څو ځله پر تندي ښکل کړم چې ما ګواکې د نسيم حال ورته را وړی و . تا خو به ممکن يام و چې را ته ويل يې : نسيم ته به حال ورکړې چې يوځل راشي، درې مياشتې وشوې چې نهٔ مې دی ليدلی . دا څومره ورځ ده چې بد بد خوبونه وينم . ورته وايې به چې ضرور راشه . مور دې ډير يادوي . تا خو به يام و چې ما ورته وويل : زهٔ اوس لهٔ کندزه راغلي يم او بيرته جبهې ته نهٔ ستنيږم ، مګر دې وژړل او پهٔ ډير عذر يې وويل چې هر رنګه وي حال ورکړه ، زما انديښنه ده او ورته وايې به چې پلار دې ناجوړ دی ، تبې يې کيږي .
معلم صاحب ! زهٔ څهٔ ورته ووايم ، لهٔ زړهٔ مې يو خدای خبر و چې دې مې د پلار د ناروغۍ وويل . پلار مې ناجوړ دی خو زهٔ يې پوښتنه نهٔ شم کولای ! تر ډيره وخته مې پهٔ فکر کښې جنګ و يو ځل به مې ويل چې را ځه پلار وګوره خو بيا به پښيمانه شوم چې هسې نهٔ ومې پيژني او مور مې لهٔ غمه ليونۍ شي اخر مې لهٔ ځان سره فيصله وکړه چې را ځه نسيمه ، د مور د پاره پلار مهٔ وينه .
معلم ورته وويل :
ښهٔ دې وکړل ، زما ښهٔ يام و، يو انسان بايد ...
معلم صاحب لا د لوی انسان کړهٔ وړهٔ جوړول چې

نسیم بې حوصلې شو او دهغه د خبرو په مینځ کښې یې ورته وویل :
سبه ، هغه د مور کیسه دې په نیمايي کښې پاته شوه . معلم وویل :
زما مور مړه شوه . زما مور د زامنو له مرګ نه درې میاشتې وروسته پور پرې کړ . کاشکې یې د زامنو غم نهٔ وای لیدلی . په هغه ساړه ژمي به تږول ویده وو ، دا به را ویښه شوه ، پټه به ووته او د زامنو د قبرونو خواته به کښیناسته . په عذر - زارۍ به مو راوسته ، ورته وبه مو ویل چې ساړهٔ دې سیکاروی به دې ووهي ، ډیر بد یخ دی ، توبه وباسه او له خدایه وویریږه . له دې پیښې وروسته ددې حالت ډیر دردوونکی و . کله ناکله به یې په زوږه -زوږه هم ژړل ، مګر اکثره به په حیرت کښې ډوبه وه . پر دیوال یا ګیلم باندې به یې یو -نیم داغ ته کتل او تر ډیره وخته به ورته ځیره وه . پسرلی لا سم نهٔ وراغلی چې بیا د روسانوقوه راغله . دې چې د ټانکونو غږ تر غوږ شو نو پښې او لاسونه یې ، وبوږېدل . څو دقیقې ډیره زیاته وبوږېده . ګومان کوم چې د وینې فشار یې بیخي لوړ شو . داسې وبوږېده چې له تم کیدو ووته او بیا د تل له پاره ارامه شوه .
د معلم غږ وبوږېده . ستونی یې ډک شو . لاړې یې تیرې کړې ، وټوخیده او نور یې څهٔ ونهٔ ویل .

۱۳۶۳/پیښور-مرشداباد

تېښته

مامور نسيم په بس کښې خيرخانې ته روان و. په لاره کښې يې د روسي ټانکونو ليدنې او د بس د منځ ګڼه ګوڼې اعصاب ړيچولي وو. د دغه څنګ ته يوې بوډۍ روسي عسکرو ته وکتل او ويې ويل:

— وه خدايه! د دغو له شره مو خلاص کړې.

د نسيم، بې له دې چې فکر وکړي، له خولې ووتل:

— امين.

څو شيبې وروسته په تم ځای کښې يوه زلمي، چې د ده شاته ولاړ و، په اوږه لاس ورکيښود او ورته يې وويل — لطفاً راکوز شئ، څه کار در سره لرم!

دهٔ منفي ځواب ورکړ، خو یو بل سړی را مخکې شو او پوه یې کړ چې مقاومت فایده نهٔ لري ، مــــوږ د " خاد " غړي یوو ، څهٔ تحقیق در څخه کوو .

نسیم یې کوز کړ او تم ځای ته یې مخامخ د پولیسو ماموریت ته راوست . د پولیسو مشر ته د خاد کسانو وویل چې دې سړي د دوستو قواو پر ضد خبرې کولې . د خاد کسان لاړل او د ماموریت مشر ، بې لهٔ دې چې څهٔ پوښتنه ځنې وکړي دومره وواهه چې لهٔ حاله ووت .

یو وخت نسیم پهٔ هوش راغی . ځان ته یې پام شو چې پهٔ یوه کوټه کښې یوازې پروت دی .

څهٔ وخت وروسته د پولیسو یو څارن چې ددهٔ د وهلو پر وخت د ماموریت د مشر څنګ ته ولاړ و کوټې ته را ننوت . څارن سمدستي پرې اواز وکړ :

لاسونه پورته که !

دی پاځید ، لاسونه یې پورته کړل . د پولیسو مامور تلاشي کړ . ددهٔ پهٔ جیبونو کښې صرف اووه افغانۍ وې هغه یې ځنې واخیستلې او د تګ پهٔ وخت کښې یې ورته وویل :

ـــ پهٔ جیب کښې دې سل افغانۍ دي . هغه ټکسي والا ته ورکړه .

نسیم د څارن پهٔ خبره پوه نهٔ شو . ویې غوښتل چې توضیح وغواړي ، خو څارن صبر ونهٔ کړلهٔ کوټې ووت .نسیم خپل جیبونه ویلټل . پهٔ حیرت سره یې ولیدل چې د اوو افغانیو پر ځای اوس د سلو افغانیو خاوند دی . یقین یې شو چې سلګون د

پولیسو ځارن ورکړې دی .

دده بدن ډېر درد کاوه او د پیسو په برخه کښې یې نور فکر ونه کړ . لس پنځلس دقیقې همداسې تیرې شوې . وروسته بیا ور پرانستل شو او هغه ځارن بیا راغی . ځارن ور پورې کړ . دهٔ ته ورنږدې شو او په غور کښې یې ورو غوندې ورته وویل :

ــ کړ کی خلاصه کړه ، ځان وغورځوه !

ځارن بیرته ووت . نسیم د شیشو له شا کوڅې ته وکتل . کوڅه دوه دوه نیم متره لاندې وه . نسیم لکه په قفس کښې ایسار مارغه ،ازادو کسانو ته تر ډیرو پورې وکتل خو پښو یې درد کاوه ، بیرته کښیناست او له ځان سره یې فکر وکړ چې که ټوپ کړې نو رنړا ورځ ده ، لارویان یې ممکن ووینې په دې وخت کښې تر نورو خلکو د خاد کسان ډیر دي . سر بیره پر دې په ځارن لا څهٔ اعتبار په کار دی .

دهٔ ته خپل شپږ کلن زوی ور یاد شو چې اوس به د پلار راتګ ته منتظر وي . نسیم خپل زوی ته ویلي وو چې په خیرخانه کښې به د ماما له کوره ورته توتي راوړي . د هغه سترګو ته خپله وره لور او خپله کډه هم ودریده . دهٔ له ځان سره وپتیيله چې کهٔ دا ځل څوك وړغلل نو د کور ادرس به ورکوي چې هغوی له پیښې خبر کړي .

نیم ساعت وروسته ځارن بیا راغی او په قهر یې ورته وویل :

" ته لا دلته یې !؟ "

نسیم ځواب ورکړ :

" صیب ، کوڅه ډیره لاندې ده . زهٔ ژوبل یم . تبوړ نهٔ شم وهلی ، کهٔ صیب دومره وشي چې کور مې خبر شي نو صیب لوی کومك به مو را سره کړی وي . "

څارن کړکۍ خلاصه کړه او بیا یې دهٔ ته وویل :
تهٔ یو څل ودریږه ، لاندې سم وګوره . تا ته هسې د شیشو لهٔ شا کوڅه ډیره لاندې ښکاره شوې ده . "

نسیم د څارن د خوشحالولو لپاره پهٔ کړکۍ کښې ودرید او پهٔ داسې حال کښې چې ویل یې کړکۍ ډیره هسکه ده ، د شا لهٔ خوا پورې وهل شو . پهٔ کوڅه کښې ولوید خو ژوبل نهٔ و شا وخوا یې وکتل څوك نهٔ و . فکر یې وکړ چې اوس پرته لهٔ تیښتې بله لار نهٔ لري . ددې لهٔ پاره چې د چا شك باندې را نهٔ شي ، ورو-ورو روان شو .بدن یې درد کاوهٔ . اراده یې وکړه چې باید پهٔ ټکسي کښې کورته څان ورسوي . څو دقیقې نور هم پیاده رهې و خو تش ټکسي یې ونهٔ موند . یو وخت یې پام شو چې د سړك پر بله غاړه درې تنه پولیس دهٔ ته ګوري او څاري یې .

پولیس هماغه وو چې پهٔ ماموریت کښې یې لیدلی و . زړهٔ یې وښویدهٔ ، پښې یې وپوړیدې ، وارخطا شو خو چاره نهٔ وه . څهٔ شیبه وروسته یې تش ټکسي ولید ،موټر یې ودراوهٔ ، دهٔ لا د ټکسي والا سره خبره نهٔ وه کړې چې هغه درې تنه پولیس راغلل او د موټر اړخ ته ودریدل . دهٔ د سترګو لاندې وڅارل . څان یې پرې ناګاره کړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي وروستي چانس ته يې هيله وکړه چې پوليس به يې ګوندي ونهٔ پيژني .

مامور نسيم ډريور ته وويل چې کارته پروان ته مې ورسوه . ډريور ورسره ومنله . دی پهٔ شا سيټ کښې کښيناست او دروازه يې لا نهٔ وه پورې کړې چې هغه درې تنه پوليس هم موټر ته را-پورته شول . دوه تنه د نسيم څنګ ته کښيناستل او يو هم مخې ته . ډريور فکر وکړ چې دا هم دده ملګري دي . پهٔ يو ځغلند نظر يې ورته وکتل او بيا يې د کارته پروان پهٔ لور موټر روان کړ .

هغه احساس کړه چې وروستی چانس يې هم لهٔ لاسه ورکړی دی ، مګر پهٔ ځان يې را نهٔ وړه او خپل څنګلوری يې وپوښت :

— " وروره ، تاسو چيرته ځئ ؟ "

پوليس يې غوږ ته خوله ورنږدې کړه ، سوکه يې ورته وويل :

" ورو - ورو خبرې کوه ، لهٔ تا سره کار لرو . "

نسيم وبوږنيده او پهٔ داسې حال کښې چې کوښښ يې کاوهٔ چې د خپل غږ بوږيدا پټه کړي ، بيا پوښتنه وکړه :

— لهٔ ما سره څهٔ کار لرئ ؟ "

هغه ځواب ورکړ :

بيا به درته ووايو . "

د نسيم زړهٔ ته ولويدل چې د پوليسو ګوتو ته ورغلی او ښاري يې چې چيرته ځي . اوس نهٔ پوهيدهٔ چې ټکسي چيرته ودروي . ايا د کور مخه

په سنه وي چې څوك د ځان له حاله خبر كړي اوكه
بل چيرته كوز شي دى لا په همدې سوچونو كښې
ډوب وچې ټكسي ددوى د كور مخې ته تير شو خو
ده لا پريكړه نه وه كړې . موټر د "كارته پروان "
پاى ته ورسيد . ډريورورته وويل :
" چيرته كوزيږې ؟
" ده له نا چارى ځواب وركړ :
" همدلته "
نسيم هغه پردى سلگون ډريور ته ونيو خو
پوليسو دده پيسې ور واپس كړې او په خپله يې د
ټكسي كرايه وركړه .
نسيم له پوليسو تشكر وكړ او بيا يې هم د هغو
د اغفال له پاره وويل :
"ورونو ! كه ما سره چاى څښئ ، خوشحاله به شم
، زما كور دلته نږدې دى .
" هغو ځواب وركړ :
ډيره سنه ده . "
نسيم څو دقيقې له دوى سره روان و او حيران
پاتې و چې له خپلو ملگرو سره څه وكړي . اخر يې
په يوه گوښه غوندې ځاى كښې ودرول ، ورته ويې ويل :
"ورونو ! كه مو له ماسره څه كار وي نو اوس لا
راته وواياست ، زه به ډير خوشحاله شم ."
هغو په ادبناكه لهجه ځواب وركړ :
" مونږ غواړو چې ستاسو سره ستاسو كور ته ولاړ شو ."
ده ورته وويل :
" وبخښئ ، معذرت غواړم ، زه نسيم نوميږم او د

دولت رسمي مامور یم . هسې نه چې په ما مو د بل
چا ګومان راغلی وي ."
هغوی ورته وویل :
" مونږ تاسو پیژنو . مونږ صرف او صرف باید له
تاسو سره ستاسو کور ته ولاړ شو .
ـ زما د کور له لیدو څخه ستاسو مقصد څه دی ؟
ـ صاحب خواهش کوو، عذر کوو او امر کوو چې
له مونږ سره په لاره کښې جنجال مه کوه . مونږ
یوازې خپل کورته ورسوه . هلته به بیا په ټوله
کیسه پوه شې.
دی مخکې او پولیس وروسې و. دده او پولیسو
تر منځ درې څلور متره فاصله وه او چې له پولیسو
یې ځان اووه-اته متره وړاندې کړ په منډه یې شروع
وکړه . ده ته دا کوڅې او نرۍ لارې ټولې معلومې
وې او فکر یې کاوه چې ګوندې له پولیسو به ځان
خلاص کړي .
ده منډې وهلې او پولیس وروسې وو . له درې -
څلور کوڅو او پس کوڅو تیر شو خو پولیس پسې
ور ورسیدل ، ویې نیوه .
ده په حیرانتیا سره ولیدل چې پولیسو په ډیر
ادب څنې وغوښتل :
"مامور صاحب ! مه ځان خوروه او مه نور ، یوازې
خپل کوررا وښیه ! "
ده نور له هغوی سره خبره ونه چیړله . له
هغوی سره یو ځای د خپل کور خواته روان شو .
په زړه کښې یې ویل :

ډیر مودب او ځیرك پولیس دي خو مقصد یې یوازې زما نیول نهٔ دي ."

د کور پهٔ سالون کښې پولیسو نسیم ته وویل :

" تهٔ خو را وتښتیدې او لهٔ لویه غمه خلاص شوې ، مګر موږ پهٔ کابل کښې نا بلده یوو ، لهٔ ولایتونو یې را وستې او عسکري را باندې کوي . اوس نو دغه حق دربانديې لرو چې لهٔ کابله مو پهٔ پټه لاره وباسې او مجاهدینو ته مو ور ورسوې ."

خو نسیم چې د بس لهٔ پیښې وروسته پهٔ خپل سیوري هم بد ګومانه و هغوی ته ووېل :

" وبخښئ ! زهٔ یو دولتي مامور یم . لهٔ مخالفینو سره هیڅ لاره نهٔ لرم ."

پولسیو ددهٔ عذر ونهٔ مانهٔ او پهٔ جدي لهجه یې ورته ووېل :

" موږ بله لار نهٔ لرو ، یا لهٔ موږ سره سپارهٔ شئ چې ماموریت ته مو وسپارو او یا موږ ته هم د تیښتې لار پرانیزه او ځواني را سره وکړئ ."

نسیم نهٔ پوهیدهٔ چې څهٔ ورتهووایي . شیبه نیمه پټه خوله واو بیا یې ووېل : " سبه ، تاسو لږ دمه وکړئ.زهٔ به لږ چای شربت راوړم ، بیا به خبرې کوو."

مګر پولیسو پهٔ شریکه ورته ووېل :

" مامور صاحب ! موږ کهٔ لهٔ تاسو سره بد کولی نو اوس به پهٔ ماموریت کښې ناست وی . تهٔ را باندې ولې بد ګومانه یې ، اخرموږ هم مسلمان یوو! موږ تر هغو پورې ستا چای نهٔ چښو چې د "هو" ځواب

رانکړي ."

نسیم په فکر کښې لاړ . بد ګوماني یې کمه شوه او بیا یې پوښتنه ځنې وکړه :

تاسو په ما پسې چا را ولیږلئ ؟ "

ــ خارن صاحب "

ــ نو خارن صاحب خو زهٔ په خپل لاس تیښتې ته مجبور کړم ."

ــ د همدې لهٔ پاره یې مجبور کړې چې هم خپله بچ شي او هم زموږ چاره وکړي ."

مامور نسیم د زړهٔ لهٔ اخلاصه وخندل او په داسې حال کښې چې په چایو پسې ولاړیدهٔ ورته یې وویل : " خدای به هر څهٔ اسانه کړي ! "

پیښور/ ۱۳۶٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ورونه

د « میرو » مالیار د دوه یم زوی تر زیږیدو دوه ورځې د مخه کلی بمبارد شو ، په بمبارد کښې پنځه تنه شهیدان شول د شهیدانو د ویر په ورځو کښې دې نوي تولد ته سیوا له مور و پلاره بس یـــو « نجیب » ډیر متوجه و . نجیب څـــلور کاله تر « نسیم » مشر و په کوم سحر چې ده اول وار نسیم ولیده . ورته خوشحاله شو . مور به ورته ویل : « نینی » ستا ورور دی ، ستا ګران ورور ستا کوچنی ورور !

خو د ده دا ورور ډیر ژر تریام بد شو . د مور

توجه نسیم ته شوه . پلار به یې هم هرماښام له زانګ سره سم د زانګو خواته ورغی ، په زانګو باندې به یې د اوار شوي څادر نه پیڅه پورته کړه او تر ډیرو پورې به یې نسیم ته کتل . نسیم ورو ورو خندا زده کوله ، سترګې به یې د نورو سترګو ته نیولې او ښې - لاسونه به یې خوځول .

یوه ورځ چې کله « نیني » له خوبه راویښ شو ، مور په تندي ښکل کړ ، هغه په شونډو کښې وموسیده . د نجیب خدایزده څه په زړه کښې تیر شول ، د مور غیږې ته ورټیټ شو ، ورور یې په مینه ښکل کړ ، خو د راجګیدو په وخت کښې یې یوه کلکه لغته په تشي کښې ورکړه او منډې یې کړې . کوچني چیغې کړې ، مور یې بلا خو ځله په نجیب وګرځوله . کوچنی یې په زانګو کښې واچاوه او په ده پسې ووته . مور ور ناري کړې .

« ځوانیمرګ شې ، راشه یخني به دې ووهي . »

هغه د کور د دراوزې څنګ ته ولاړ و ، خندل یې او نه ورنږدې کیده .

چې ماښام پلار کورته راغی ، نجیب سمدستي ترلاس ونیو ، په کوټه کښې یې غاړې ته لاسونه ورواچول ، د پلار په غیږ کښې کیناست . پلار د ده د خوشحالولو له پاره وویل :

« نجیب ډیر ښه هلك دی ، په ما ډیر ګران دی ، پاك ګرځي ، د مور خبره مني ، له کوره د باندې نه وځي ، شوخي نه کوي ، ډیر ډیر ګلالی دی ... »

مور یې د پلار خبرې قطع کړې اود نجیب چغولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ورته وکړه . نجيب زله غونډې شو ، پلار پرې توبه وويسته .

په تيرو څلورو کلونو کښې نجيب د مور و پلار يواځينى اولاد و ، په دې واړه کور کښې تهوله پاملرنه ده ته وه ، خو اوس يې داسې فکر کاوه چې دا توجه ويشل شوې ده . مور و پلار ډير پوهاوه چې هغه ستا کوچنى ورور دى ، مګر ده ورسره مينه کمه کوله او بخيلي ډيره .

نجيب به زياتره له موره داسې پوښتنې کولې :
« نينې » له کومه راغى ؟ چا « نينې » کورته راوړ ؟

مور به ورته خندل او داسې ځواب به يې ورکاوه :
له طيارې چا را غورځار کړ .

که څه هم نجيب له الوتکو ډير ويريده ، خو کله چې به روسى طيارې راغلې تر ډيرو پورې به ورته متوجه و .

دوبى راغى ، هوا توده شوه ، نجيب به نسيم په غيږ کښې واخيست ، له کوره به يې بهر کړ . مور به ورته ويل :
ورك شئ خوږ به يې کړي ، د باندې يې مه باسه !

ده به يو بل ته خپل کوچنى ورور ورښکاراوه .
يوه نيم به نسيم سنکل کړ ، لاسونه به يې ورته ونيول او وبه يې غوښتل چې را وايې خلې ، مګر ماشوم به ځنې مخ ، واړاوه ، ځان به يې د ورور تهر ته ورجوخت کړ . د ورور دا پيره په نجيب ډيره ښه لګيده . هغه به اوس نسيم ته د يوه کوچنى

وروړ په سترګه کتل او سیالي یې ورسره نه کیده .
د ژبغړاندي نسیم دوه سترګې به په نجیب کښې وې . چې غرمه به نجیب پلار ته ډوډۍ او تروې وروړې او د نسیم به ورپام شو تږدیرو پورې به یې وریښې ژړل . مور به ویل :
« هغه خواردې پلارته ډوډۍ وروړي او که تا یوسي . »
کوچني نسیم به پښې له ځمکې وهلې ، ژړل به یې او په خبره نه پوهیده .
پلار یې د دوبي ورځې په خپل واړه باغ کښې تیرې کړې . په مني هم تر هغو پورې چې مڼې یې نه وې خرڅې کړي په باغ کښې و .
د اوږده ژمي سړې ورځې - شپې راغلې . لومړۍ واوره ووریده . کوچني نسیم یې له وریدا ډیر خوند واخیست او کله چې واورې د ځمکې مخ سپین کړ ، دی سوکه له وره ووت ، د کور په غولي کښې یې منډې رامنډې کړې ، واوره یې وڅکله ، خوند یې ورکړ لږ څه یې وخوړه خو یخني یې وشوه ، دواړه موټې یې ځنې ډک کړل مورته یې ونیول ؛ دا مور ته سوغات راوړی و ، خو هغې سپک کړ او له واورې یې وویراوه .
د « میرو » مالیار زامنو هم د نورو ماشومانو غوندې ژمی په خونو کښې تیر کړ ، په خوړ مني باندې هوا ماته شوه د واورې لمن ونغښتل شوه ، پ توره ځمکه بوټې وبوټیدل او ماشومانو د لمر پیتاوي ه لوبې شروع کړې .
اوس نو د نسیم دوه کاله پوره کیدل . هغه به

پهٔ خپل سر منډې وهلې ، لهٔ کوره به بې وروره تنها
ووت او پهٔ ځاورو خټو کښې به توښ و .
د پسرلي ګلان وغوړېدل ، يخني ځای ګرمۍ ته
ورکړ ماشومان به د ونو سيوري ته د اوبو پهٔ غاړه
ناست وو ، لهٔ شګو به يې ګومبزې جوړولې ،
خوسۍ به يې کاوهٔ ، چندروکۍ (جزبازی) به يې
کاوهٔ ، کوکۍ به يې کولې ، د اوبو لهٔ تله به يې
رنګارنګ کاڼي رااېستل او يا به يې هم هغو کبانو ته
ډوډۍ وراچوله چې پهٔ وياله کښې به کاريز ته
ورځيرمه پهٔ اوبو کښې ګرځېدل او لمبېدل .
مشرانو د کاريز کبان نهٔ نيول ، دابې ګناه ګڼله .
ماشومانو هغوی ته ډوډۍ اچول نيک کار ګاڼه .
همدا راز پهٔ دې فصل کښې د ويالو پهٔ غاړه زيړ
ګلان وبوټېدل . کوچنيانو به دې ګلانو ته ډير
پام و ، ځکه دا د زيړې غوا ګلان وو او که به
هرچا وشکول ، د هغوی د کور غوا وچيدله .
خو نسيم لا پهٔ دې مفاهيمو نهٔ پوهيدهٔ ، هغه
لا کوچنی و او دې خبرو ته يې فکر نهٔ رسيدهٔ .
اکثراً به د ويالې لهٔ غاړې راپورته شو ، د ديوالونو
بيخ ته به لهٔ جينکو سره ناست و . جينکو به
ځکه جارو کوله ، نغري به يې جوړول ، ناوکيزی
(ګوډۍ) به يې دنګولې او چې پهٔ لوبو کښې به د سړو
ضرورت شو نو نسيم به پرته لهٔ دې چې پهٔ کيسه
پوه شي ، د دوی ضرورت پوره کاوهٔ .
نجيب ته اوس ځان لوی سنکاريدهٔ ، د نسيم
وجود يې منلی و ، بخيلي يې ورسره نهٔ کيده .

کوچني نسیم به له ځان سره لګیا و او داسې څه نه پېښېدل چې له مشر ورور سره یرې وران شي . خو یوه ورځ د کوچني نسیم په حق کښې له مشر ورور څخه داسې خطا پېښه شوه ، چې هیڅکله یې هیره نه کړه .

په هغه ورځ چې دا خطا پېښه شوه کوچنیانو د « جنګ » لوبې ته زړه شوي و . د مجاهدینو د نقش کسان ډیر وو خو څوك نه حاضریدل چې د روسي نقش ولوبوي ، ځکه په دي لوبه کښې باید روسان حتماً ماتې وخوري او وتښتول شي . نجیب د دې لوبې ډیر مشتاق و ، هغه له نسیم خوارکي څخه روسي جوړکړ او لوبه پیل شوه . نسیم لا په خپل چورت کښې و ، چې غازیانو ورته سنګرونه ونیول . هلکانو په ویالو کښې ، د تیږو شاته ، په شګو کښې او د ونو څنګ ته « پروت » وکړ . « روسي » یې محاصره کړ ، هغوی په خوله ډیر ډز - ډز وویل ، مګر جانب مقابل مقاومت څرګند نه کړ ، اخر ورته بې حوصلې شول ، رانژدې شول او هره یوه ، یوه - دوه څپیړې وواهه ، د نسیم سویو چیغو ماشومان وویرول او خواره شول . نسیم د ژړا په حال کښې کورته راغی ، نجیب تر ده د مخه رارسیدلی و . مور ورته وویل :

جار - جار ، چا وهلی یې ؟

خو هغه ژړل . د هغه پرځای نجیب ځواب ورکړ .

« ما نه دی وهلی »

کوچنی نسیم وروړته لاس ونیو . مور یې پوه شوه . نجیب یې وواهه .

ماښام ته د نسیم تبه شوه . پلار یې د کلي له دوکانه ګولۍ ورته راوړه . له ګولۍ سره یې تبه بړې شوه خو سبا ماسپښین ته بیا وربانديې تبه راغله .

کوچنی نسیم درې هفتې سر په سر ناجوړه و ، ناجوړۍ یې رنګ ډیر ورخراب کړ ، تر ډیرو پورې زړله او کمزوری و . مور و پلار د ده د مرض ګناه په « نجیب » وراړوله ، « نجیب » هم تر ډیرو پورې زړله او خاموشه و .

د جنګ له پیښې سیوا د وروڼو ترمنځ ټول دوبی روغه وه . منی راغی ، پلار یې لا منې نه وې خرڅې کړې . دوه - درې ځله سوداګر راغلل خو سره جوړ نه شول . اوس ډیر کم خلک سنار ته تلی شي . سوداګر له دې چانسه سنه استفاده کوي . په کلیو کښې هرشی په نیمه بیه اخلي او بیا یې په سنار کښې سنه ګرانه خرڅوي . میرو مالیار اندیښمن و ، که یې صبر کاوه منې خرابیدلې او که یې ورکولې هم نه کیده . آخر یې یو شناخته کراچیوان ته منې په کراچۍ کښې وربار کړې . کراچیوان ته یې وویل چې منې په سنار کښې د نجیب د ماما کورته ورسوه . میرو خیل زوی نجیب هم د لومړي ځل د پاره سنارته واستاوه چې د ماما کره څو شپې تیرې کړي او پام یې پربله شي .

څو شپې وروسته په همدې کراچۍ کښې نجیب بیرته راغی . د نجیب ماما منې خرڅې کړې او

پیسې یې د کراچیوان په لاس راولیږلې . نجیب ته په ښار کښې مامي یو سنکلی پلاستیکي موټرګی اخیستی و . داسې موټرګی په ټول کلي کښې له چا سره نه و . ده مزی ورواچاوه او په کلي کښې به یې ګرځاوه . ماشومانو به لوبې پریښودلې او د ده موټر ته به یې په حیرت کتل . نسیم به د موټر شاته ورپسې روان و . کله ناکله به ورور د موټر مزی هم په لاس ورکاوه خو د کشري ورور طبعه خپه وه . د هغه هم داسې موټر ته زړه کیده . دوه درې ځله مور ته رنځ شو چې ماته داسې موټر راکړه . مور به مشر زوی ته ویل چې ده ته هم موټر ورکوه خو د نسیم په دې تسلي نه کیده . هغه غوښتل چې موټر دې یې خپل وي . دا وروستی خبره مشر ورور نه شوای زغملی ، موټر به یې په غیر پورې ټینګ‌ونیو او لیرې به شو .

نجیب ډیر کوښښ کاوه چې کشر ورور له ځانه خوشحاله کړي . کشر ورور که څه هم له ناجوړی وروسته نازدانه شوی او بدنیتی شوی و ، مګر نجیب ورسره ډیره مینه کوله . مور به د نسیم د هرې رینګې وجه ناجوړي ګڼله اودا ناجوړي که څه هم اوس تیره وه اود خاوند یې هیره وه ، مګر د نجیب له زړه څخه نه وتله ، همیشه به د خپل تقصیر د ادا کولو په فکر کښې و مور او پلار په خپل زوی کښې د تقصیر احساساوه او پرې خوښیدل . نسیم چې به هره شیبه موټر ته زړه‌وشو ، مشر ورور نه ځنې سپماوه . خو کشري

وروړ د موټر د مالکیت په فکر کښې و او غوښتل يې چې د خپل وروړ تر ټولو ګران شی له هغه خپل کړي .

نجیب به کری ورځ له موټر سره تیره کړه او چې ویده کیده به ، نو له ځانه سره به یې په بړستن کښې پټ کړ . خو یوه ورځ چې کله سحر راویښ شو ، موټر یې ونه موندهٔ . کوټه یې ټوله په موټر پسې لټ په لټ کړه . موټر تری تم شو . مور یې کوچنی زوی ته ډیرې زاری وکړې ، چې که درمعلوم وي وریې کړه ، خو کوچنی زوی یې انکاري و . څهٔ شیبه وروسته مور د کاله په کار لګیا شوه . نجیب ته چې د موټر له موندلو نا امیده شو ، ژړا ورغله . د هغه اوښکو د کوچني وروړ زړهٔ نرم کړ ، ورته یې وویل :

« لالا ! ته مهٔ ژاړه ، موټر دي په واورو کښې دی » .

وروسته بیا دواړه ورونه د باندې ووتل . نسیم هغه ځای وروښود ، چې موټر یې په واورو کښې پټ کړی و . مور کشر زوی ته ښیراوې وکړې خو مشر وروړ څهٔ ورته ونهٔ ویل او د کوټې په منځ کښې یې په شریکه ورسره لوبې شروع کړې .

د کشر وروړ د موټرنهٔلرلو احساس به همیشه په یو نه یو رنګ ځان ښکاراوهٔ . پلار یې ورته ویلي و ، چې د واورو وخت تیر او د ښار لاره خلاصه شي ، زهٔ به تاته موټر راغواړم . د دې وعدې نیته د نسیم له پاره بیخي ډیره لیرې وه -

هرچیرته واوره وه او هرې خواته واوره . د دې واورې د ویلې کیدلو فکر لا نسیم نهٔ شوای کولای ؛ خود پلار تر خبرې یې د ورور خبره زړهٔ ته لویده ، چې ورته ویل به یې :

« زهٔ کهٔ لهٔ هرځایه وي تاته داسې موټر پیدا کوم ! »

ممکن د ورور پهٔ خبره کښې به صداقت ورمعلومیدهٔ ، چې کله - ناکله به یې پوښتنه ځنې کوله :

« لالا ! موټر دې راته نهٔ دی پیدا کړی ؟ »

د همدې ژمي لا اوله واوره د مڅکې پرمخ پرته وه ، چې دوه یمه واوره پریوته ، مازدیګر واوره ودریده . آسمان شین شو . یخنې نهایت ته ورسیده .

پشلمی مهال مجاهدو د سرې شپې سکوت مات کړ او کلیوال یې خبر کړل ، چې زمونږ کسانو لهٔ هوایي ډګره خبر راکړی دی ، چې سحر ته کلی بمباردیږي ، د ځان چاره وکړئ !

پهٔ لیږ وخت کښې ټول کلیوال راویښ شول . د میرو مالیار کورنی هم راویښه شوې وه . د نجیب مور د سرو څولي پهٔ لاس کړل . پلار یې راډیو او د جامو یو بکس راواخیستل . نجیب خپل بالاپوښ اغوستی او موټر یې پهٔ غیږ کښې ټینګ نیولی و .

«نسیم » دوه - درې ځله راو یښ شو ، خو سرې ونهٔ سپوراوه ، بیرته د مور پهٔ غیږ کښې ویده شو .

کلیوال پهٔ لس - پنځلس دقیقو کښې تیار او د برکلي لورته رهي شول .

د شپې دوه یم پار و ، د سپوږمۍ رڼا په سپینو واورو شغلې شندلې ، سوړ شمال لګیده . کلیوال له خپلو ماشومانو او حیواناتو سره مخ په برکلي رهي وو داسې تجربه دوی دوه ځله پخوا هم کړې وه . هرچا له ځان سره خپل ډیر قیمتي شی رااخیستی و . د میرو مالیار زوی خپل ګران موټر په غیږ کښې و او په واورو کښې رهي و . نسیم د مور په غیږ کښې خوب کاوه بهیر په پټه خوله لاره وهله .

نجیب په واوره کښې ځه ولیدل - ورمنډه یې کړه ، ناري یې کړې چې نسیمه ! تاته مې موټر پیداکړ .

د ده د آواز انګازې لا په فضا کښې نه وې خاموشه شوې ، چې یوه لویه چاودنه وشوه . د نجیب په وینو واوره تکه سره شوه . کوچنی ورور راویښ شو . د هغه د غوښې هرې ټوټې ته ودریدو ، مګر نجیب یې ونه موند .

خو شیبې بهیر ځای پرځای ودریده . په واوره کښې یوه ښکلې ګړۍ ، یوه کوچنی راډیو ، دوه ګوډۍ او دوه قلمونه هم پراته وو . ساړه شمال واوره دوړوله او هغه وینه چې د سپوږمۍ رڼا ته ځلیدله ، ورو - ورو ورکیدله .

ستنيدنه

په کليو کښي خواران تقريباً بلا استثناء د آينده په تمه ژوند کوي . دوی يوي سبا ته انتظار کوي او چې ډير خيال پردازه نهٔ وي نو سبا عموماً د خپلو اولادونو په لوئيدلو پوري منحصره گڼي .

د سپين کڅ په غرني کلي کښي هم زليخا توره چې لهٔ خاونده نه د توت ونې ورياتې وي او نهٔ د غوزو ، د آينده په تمه ورځې شپې تيرولې . هغې خپلې ټولې هيلې بس په دې پورې غوټه کړې وې چې يتيمان زامن يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکوی شي د ګټي وټي شي او ... .

خدای پاك يې دعا قبوله کړه ؛ دواړه زامن يې له مرګ او رنځه وروسائل او هغه ورځ هم راغله چې مشر زوی يې زرين د برګلي د يوخان د باغ باغوان شو. زرين به يوه جمعه بله جمعه کورته راته . کشر زوی يې زرګل ته مور د خپل چوپړ له سپمولو روپو دري وزي واخيستي . هغه به کړۍ ورځ وزي پوولي .

نور نو د دوی ګوزاره روانه وه . دوی ته په سپين کڅ کښې د چا له احسان او بدۍ پرته د ماسام ګوله رسيدله او دا هغه شی و چې زليخا توړۍ يې په کلونو کلونو انتظار کړی و .

خو لکه څنګه چې په ژوند کښې قناعت نه شته د زليخا توړۍ ارمانونو هم نوي غزوني وکړې اوس د زليخا توړۍ ارمان دا و چې زر تر زره د زرين واده ووينې .

زليخا توړۍ خپل واده نه و ليدلی . د دې پلارګنۍ د زرين او زرګل دوی له کورنۍ سره ډيره اوږده دښمني تيره کړې وه . دې دښمنۍ ديرش څلويښت کاله ادامه پيدا کړې او له دواړو خواوو يې په لس ګونو کسان سره وژلي وو . خو يو وخت بيا دواړو غاړو دې بې ځايه پښتو ته شا کړې ، بدې يې سره اواره او د زرين مور يې په همدې

بدی کښې د زرین پلار ته ورکړې او بې ډنګ
و ډوله ورواده کړي وه . د زرین وادهٔ ته
پاملرنې ، د هغې د شعور منطقي احساسات
او د لاشعور ناپېژندویه محرکات په یوځل
او یوځای را ویښ کړي او هغه یې ناکراره
کړې وه .
که څهٔ هم د دوی کره د وادهٔ او ولور
پیسې نهٔ وې خو خپل ناکراره زړهٔ مجبوره
کړه چې زوی ته کوژده وکړي . زرین د
خپلې کوژدې د خبر په اوریدلو مورته غصه
شو خو زرګل چې مور پرې بې حده ګرانه وه،
څهٔ ونهٔ ویل . زرګل مشر ورور ته تسلي
ورکړه چې ولور به خدای پوره کړي . د
زرین خفګان د مینې او محبت پهٔ دې کور
کښې تر دوه درې ورځو اوږد نهٔ شو . د
محبت ټاټوبی دوباره د محبت ټاټوبی شو او
پهٔ خپل مینځ کښې د یوبل د ډاډه کولو پهٔ
وسیله درې واړه ډاډه شول چې ولور او د
وادهٔ خرڅ به خدای برابر کړي . نور نو
دوی د زرین د وادهٔ لهٔ پاره د پیسو ذخیره
کولو کوښښ کاوهٔ او چې پهٔ کومه ورځ به یې
څهٔ پیسې ذخیره کړې نو داسې احساس به
یې کاوهٔ چې واده او ارمان ختلو ته یوګام
ورنژدې شوي دي .
د دوی پهٔ کور کښې ناروغي نهٔ وه . د
اومو غوښو پور پرې نهٔ و او سړي یې هم پهٔ

حور پوره وو ، نو خوشحالۍ او واړه به ولې
دې کورته لاره نهٔ کوله . پهٔ دې واړهٔ کورګي
کښې د لوی غرهٔ پهٔ څېر اطمینان او د غرني
سین پهٔ څېر مستي او خوشحالي موجوده وه .
خو ، د دنیا کارونه همیشه پهٔ حساب
نهٔ برابرېږي . سره لهٔ دې ټول اطمینانه دې
کاله ته د غم او تشویش یوې نااشنا بلا لاره
موندله . خلکو به ویل چې حکومت د
کافرو پهٔ لاس ورغلی دی . لهٔ شتمنو
جایدادونه اخلي . ملایان وژني . جوماتونه
ړنګوي او خلک بندیانوي . کهٔ څهٔ هم د دوی
دې لرې سیمې ته دا لیونی باد لا نهٔ و
رارسیدلی خو عام اضطراب داسې شی نهٔ
وي چې محسوس نهٔ شي .
دې واړهٔ کاله کښې اضطراب هغه وخت
لاډیر شو چې زرین باغواني لهٔ لاسه ورکړه .
کیسه داسې وه چې د هغه باغ ونې د علاقه-
دار پهٔ امر ټولې ووهل شوې او زرین ناچاره
کورته ستون شو . علاقه دار ویلي وو چې دا
یو عمر د باغ مڼې خان وخوړې اوس به دا یو
ژمی زمونږ هم دومره حق وي چې پهٔ لرګو یې
ځان تود کړو . زلیخا توره د زوی
اندیښمنه وه ، دا د نورو کلیوالو غوندې دې
ته فکر وړې وه چې دغه حکومت پهٔ خانانو
اړ نهٔ دی نود غریبانو به پهٔ کښې څهٔ حال
وي زرین پهٔ خپل کلي کښې لهٔ بوټېنو سره د

بوتو کار شروع کړ . دا کار یې هم بد نهٔ و خو هغه خوشحالي چې ناآشنا اضطراب ژوبله کړي وه راستنه نهٔ شوه .

څهٔ وخت وروسته چې کليوال کابل ته د پردو لښکرو د راتګ واوريدل نو اضطراب لا ډير شو . د دوی لهٔ وارهٔ کلي څنې زلمي د جهاد لهٔ پاره ډيرو لرې سيمو ته چيرته چې يرغلګر موجود وو لاړل . د زرګل هم جهاد ته زړهٔ کيدهٔ خو د مور دې ارزو چې د زرين ولور دې زرترزره پوره او واده دې يې وشي ، لهٔ جهاده ستون کړ . دوی د کوژدې کولو پهٔ ورځو کښې دا فکر کړی و چې پهٔ دوه کاله کښې به ولور برابر او وادهٔ راخوندي کړي خو پهٔ کار او ژوند کښې ګډوډيو د دوی حساب رښتيا نهٔ کړ .

د زرين لهٔ کوژدې درې کاله وروسته هم لا څو مياشتې د وادهٔ برابرونې ته پهٔ کار وې . دلته ، پهٔ دې لرې پراتهٔ وارهٔ کلي کښې سره لهٔ دا هومره خبرو ژوند ډير توپير نهٔ و کړی . د دوه - درې کلونو پهٔ اوږده موده کښې پهٔ دې وارهٔ کلي کښې د پنځو - شپږو زلمو پر مجاهد کيدو سربيره د يوهٔ مجاهد شهادت او کابل ته د عبدالمنان د کور کډه کول و . د عبدالمنان زوی پنځه - شپږ کاله پخوا لهٔ حربي پوهنتون څخه روس ته د تعليم لهٔ پاره تللی و او اوس يې لهٔ

راستنیدو وروسته کور کابل ته ورغوښتي و.
کلیوالو به ویل چې هغه کمونست دی .

خو د لږې غرونو په غیر کښې چې دا هرڅه بدل شول . کیسه داسې وه چې له کابله روسي الوتکې راغلې . کلی یې محاصره کړ . له الوتکو روسي سپاهیان راکوز شول . ځینو کلیوالو ویل چې د عبدالمنان زوی یې پټه لارښودنه کوله . ټول زلمي یې عسکري ته ونیول . روسانو د پیسو او ګینهو پرته چې له زلمو سره یې یوځای په طیارو کښې ورسره یووړل ، نور چاته څه ونه ویل .

زرین او زرګل هم په نیول شویو کسانو کښې وو . دوی دواړه یې په بیلو الوتکو کښې سپاره او د مجهول سرنوشت په لوبله له یوبله بیل کړل .

زرګل په کابل کښې عسکر شو . هغه له هغې آزادي سیمې داسې قید ځای ته راغلی و چې کله یې په خوب هم نه و لیدلی . دا هرڅه ورته ناآشنا وو ، هغه به ډیر وخت د مور او د هغې د نږور د را وادهٔ کولو د ارمان د پوره کیدو په فکر کښې و .

تر قشلې شاوخوا خاردار سیمونه را-تاو وو . د سیمونو څنګ ته به شپه ورځ وسله وال کسان په پیره ولاړ وو . سربیره پردې د سیمونو شاته سیمه په مینونو

پوښلي وه . د تیښتې لار نهٔ وه . اسمان پورته و او زمکه کلکه . هغه پهٔ اولو دوو میاشتو کښې لهٔ هرخهٔ او هرچا ویریدهٔ او کرکه یې ځنې کوله . ټول عسکر د دهٔ غوندي وو . یو لهٔ بله ویریدل . دوه میاشتې وروسته یې بل قاغوش ته تبدیل کړ . دلته یې پهٔ ایله کښې یو داسې عسکر ولیدهٔ چې پهٔ سترګو یې خوږ ولګیدهٔ .

دغه عسکر نصیر نومیدهٔ او د فراه د خاشرود اوسیدونکی و ، پلار یې روسانو وژلی او دی یې عسکرۍ ته نیولی و . نصیر دهٔ ته ویلي وو چې تر اوسه یې نهه ځله جنګ ته لیږلی دی . د نصیر سترګې د دهٔ د ورور د لیمو غوندې وړې او زیړ بخونې وې . همدا راز یې د زرین غوندې د بارخوګانو هډوکي یوخهٔ را وتلي وو . لهٔ نصیر سره به د زرګل د دلچسپۍ لومړنۍ وجه شاید د هغه خیره وه .

نصیر لهٔ عسکرۍ ډیر بکو ؤ . همیشه د تیښتې پهٔ فکر کښې و . یوه ورځ یې زرګل ته د تیښتې پهٔ باره کښې وویل . زرګل ورته وویل :
دلته خو د تیښتې لاره نهٔ وینم . ایا د جګړې پروخت به تیښته ونهٔ شي ؟
نصیر ورته وویل :
زهٔ یې ډیر ځله جګړې ته لیږلی یم او هرځل

مي دا هیله وي چې وبه تښتم خو تیښته ډیره مشکله ده . که‌ دی خیل ضابط ونه‌ وژني نو روسان خو دي ممکنه نه‌ ده چې ژوندی پریږدي . د تیښتي صرف دا یوه لاره ده او هغه دا چې له‌ قشلې څخه څه‌ لاره جوړه کړو .

زرګل ورته وویل :

که‌ چا ونه‌ لیدو او پر دیوال وختو او سلامت مو ځنې ټوپ کړل او د پیره دارانو هم سترګې را باندې رندې شي نو له‌ مینونو به څنګه بچ کیږو .

نصیر لږ څه‌ په‌ چورت کښې شو خو بیا یې وویل :

« واالله همدا یوه لاره ده . بله لاره نه‌ شته . یا به په‌ جنګونو کښې مرو او یا به تښتو . »

زرګل هم تیښته غوره وګڼله او بالاخره یوه شپه ، چې د سخت شمال په‌ وجه د بریښنا مزي ګډوډ شوي او برق تللی و . دوی له‌ خارداره سیمه تیر شول . چا ونه‌ لیدل . نصیر مخکې و او زرګل وروسته و . بالاخره یو ماین وچاودیده‌ . نصیر یې ټوټه کړ . زرګل خو ثانیې وارخطا ودریده‌ . د شا له‌ خوا ډزي پرې شروع شوې . بله چاره یې نه‌ وه . تیښتې ته یې دوام ورکړ . خدای بچ کړ . یوه‌ کلي ته ورسیده‌ . شپه

یې په کلي کښې تیره کړه . کلیوالو جامې او د لارې خرڅ وربرابر کړل او سپین کښ ته روان شو . هغه مازدیګر مهال سپین کښ ته ورسیده . څوک کلیوال یې ونه لیدل . د دوی د کور وریږري و . د څنګ لوریو کورونه هم تش وو . لږخه پسې مخ ته لاړ . اخر یې څوک پیدا کړل . هغوی په حال پوه کړ چې مور یې وفات شوې او ورور یې نه دی راغلی .

هغه د مور د مرګ په اوریدو د خیلو خیالونو توله دنیا تالاترغی محسوس کړه . د هغې قبر ته ورغی او لکه څوک چې له چا ګیله من وي ، ویې ویل :

« ادې لږخه صبر به دې کړی و ! زه راتلم !! »

شپه نیمه ولاړ و او بیا کلي ته ستون شو . په کلي کښې د زرین د خسر د کور په شمول درې کورونه پاتې وو . هوري یې څو شپې وکړې او بیا له کلي یوسل او څو کیلو متره لرې د پاخه سړک په غاړه د مجاهدینو له یوه ګروپ سره ملګری شو ګروپ به په عسکري کاروانونو حملې کولې . اوس نو د ده هدف له دښمنه بدل اخیستل او د ورور درک لګول و .

ورځې شپې تیریدلې او د ورور پته یې نه لګیده . د هغه په باب هیچا هیڅ احوال نه درلود .

ده برابر اتلس میاشتي په جهاد کښي تیري کړي . په دغه یونیم کال کښي یې په لسګونو ځله له دښمن سره جنګونه وکړل ، مګر اجل یې نه و پوره ، روغ رمټ پاتي شو . خو بالآخره یوه شپه دښمن د دوی ګروپ ډیر بد او ناڅاپه محاصره کړ . پر دوی باندي کله هم د شپې له خوا حمله نه وه شوي . دوی له هري خوا را ایسار وو . سخته جګړه روانه وه .

روسي عسکر ، چي داخلي یې هم ورسره را په مخه کړي وو ، د دوی دوه برابره وو . وروسته له دوه - دري ساعته مقاومته د زرګل د کلاشینکوف کارتوس تمام شول . له هغه سره یوه شین ګلي تمانچه هم وه خو په هغې کښي صرف دوه کارتوسه وو .

ده په دا هومره جګړو کښي د لومړي ځل د پاره مرګ محسوس کړ . وارخطا شو . سترګي یې له اوښکو ډکي شوې . پورته یې وکتل او له ځان سره یې وویل :

« ای خدایه ! د ورور تر لیدلو پوري خو مې مه وژنه ! چي یوځل خو سره په خیل کور کښي وخاندو او د مور ارمان پوره کړو . »

هغه په سنګر کښي لکه وزرماتي مارغه بې هیلي بې اسري پروت و . جنګ ادامه لرله . دښمن له هرلوري حمله کړي او د شاتګ لاره نه وه . هغه ته په زړه کښي دم

په دم مور او د هغې ارزو ، وروړ او د هغه
ګډ کور پوري شوي ورونه ورتیریدل .

زرګل د همدې خوږو - ورو یادونو او
ارزوګانو په دنیا کښې ډوب و چې ناڅاپه يې
خپل سنګر ته نژدې څه اواز واوریده .
غوږونه يې څک کړل او داسې يې محسوس
کړه چې څوك د ده په لور ورروان دی . ده
څه کم یو ساعت ډزې ونه کړې . له ده سره
صرف د تمانچې دوه کارتوسه وو . هغه دا
کارتوس د دې د پاره ساتلي وو چې که
هرڅوك د ده د ژوندي نیولو د پاره راغلل
نو هغه به پرې ولي . کلمه شریفه يې وویله.
تمانچه يې را واخیستله . یوځل يې بیا
اسمان ته وکتل . له خدایه يې د ژوندي
پاتې کیدو خواست وکړ او بیا را روان سړې
ته خیر شو .

زرګل د ډزو په رڼا کښې د هغه د سنګر
لورته د راتلونکي سړي د سر د فلزي خولۍ
رڼا ولیده . د ده يقین شو چې هغه يې
ژوندی نیول غواړي . تمانچه يې په ماشه
برابره کړه . ده له ځان سره پریکړه وکړه
چې سم ځای ولګیږي .

سړی په ټپر را سنوځیده . دومره را-
نژدې شو چې حتی د تنفس اواز يې واوریده .
اوس يې په تیاره کښې د فلزي خولۍ شکل
هم لږلږ معلومیده . د ده په زړه کښې

وریږه شوه چې کله دا ځل ځنګه سر را-
پورته کړي نو غاړی یا ټټر ته به یې ولي .
او بالاخره چې مقابل لوري ځنګه سر را-
هسك کړ ، ده الله اکبر وویل او ډزې یې
پرې وکړې. زرګل د هغه د وینو بهیدل
محسوس کړل او ورسره سمدستي دا فکر
پیدا شو چې ورمنډه کړي او له هغه ټوپك
واخلي . خو په همدې شیبه کښې د بقاء
غریزې یوه بله لار وروښودله او د
ورولاړیدو او ټوپك ځني اخیستنې پرځای یې
له سنګره لاسونه وراوږده کړل . هغه
لګیدلی سړی یې تر سر ونیو د ځان خواته
یې راکش کړ .
زرګل هغه سنګر ته راکوز او د هغه د
اوږې د ټوپك په را ایستلو لګیا شو .
لګیدلی سړی لا مړ نه و . زرګل ځني ټوپك
اخیستی او په سنګر باندې د دښمن د
راختلو په انتظار و هغه په دې شیبو کښې
دمرګي حاله سپاهي په وروستو سلګو کښې
ډیر بوږنوونکی اواز واوریده :
« ظالمه زه ستاسې خــواته درتـــلم اخر
ولي ... »
هغه پوه شو چې مقتول یې روسي نه بلکې هم
زرین او نصیر په شان د بې شمیرو افغانانو
غوندې یو مجبور عسکر دی .
زرګل نور جګړه او دښمن هیر کړل . د

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکر سري یې پهٔ خپل زنګون کېښوده .
عسکر مړ و خو دهٔ لکه لهٔ ژوندي سره چې
څوك غږیږي ، هغهٔ مړي مخاطب کړ :
« باور وکړه دومره درباندې خوا بدی یم لکه
ورور چې مې وژلی وي ! »
د هغه توده وینه د زرګل پهٔ څنګانهٔ
بهیدله . زرګل د تیارې او جګړې پهٔ زړهٔ
کښې د لیونو پهٔ شان لهٔ شاوخوا بې خبره
ناست و .
مهاجمه قوه پهٔ شا لاړه . جګړه ختمه
شوه خو دی پرې خبر نهٔ شو . هغهٔ خپل
وژلی دم پهٔ تندي او مخ سکلاوهٔ او د
هغهٔ پهٔ مخ او ټټر یې پوست لاس را تیراوهٔ .
د هغهٔ بارخوګان را وتلي وو .
تیاره ورو - ورو کمیده او دی پوهیدهٔ
چې زرین یې وژلی دی . د تهاجم توره شپه
پای ته رسیدله او ورځ ، یوه ډیره غم لړلې
ورځ پیل کیدله .

لاهور د می ۱۶ / ۱۹۸۸ کال

PROPERTY OF ACKU 3084

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیه : ۱۵ روپۍ

کمپوز : سید حسین هاشمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساړه بادونه د ښاغلي
غضنفر د لنډو کیسو لومړنۍ
مجموعه ده . دغه کیسې د
کمونستانو او د روس د
ښکیلاك په وراندې د
افغانستان د مقاوم ملت د
مبارزو او جګړو د دغو مبارزو
په تودو شیبو کښې د را لویو
شویو نسلونو او کرکټرونو د
هجرت د چاپیریال د بیلا بیلو
اړخونو او دا ډول د ځینو نورو
پیښو په اړه موضوعات په
داستاني څولی کښې را نغاړل
شوي دي . په دغو کیسو
کښې د جهادي کرکټرونو
رواني اړخونو ته دقیقه
پاملرنه شوې ده .

د ناهید کتاب خپرولو مؤسسه
۱۳۷۱

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library